

**Poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture
v Mestni občini Ljubljana 2020-2023, z usmeritvami do leta 2027,
za leto 2020**

1. Uvod

Poročati o letu, zaznamovanem s pojavom, ki je bil nepredstavljen, je kompleksna naloga. Do neke mere bi si želeli, da smo v preteklem letu uspeli omogočiti vsaj nekaj običajnega življenja deležnikov, ki so aktivni na področju kulture in umetnosti, po drugi strani pa smo se ukvarjali z ukrepi in novimi pristopi, da bi to običajno normalnost lahko vsaj delno udeležili. Zato je strateški dokument, o katerem poročamo, v času nastajanja dobil novo poglavje o ravnanjih v sektorju kulture v času krize. Pisali smo ga iz realnih situacij, s katerimi smo se v letu 2020 soočali.

Vse ukrepe smo sprejemali z vedenjem, da je ogrožena osnovna materialna in socialna eksistenca vseh deležnikov, še najbolj pa samozaposlenih v kulturi kot tudi, da sta kultura in umetnost sestavni del naših življenj in da z vlaganjem v ta sektor, vlagamo v vrednote humanizma, vlagamo v ljudi, v našo sedanost in prihodnost. Po dobrem letu dni vemo, da je bilo in je še področje kulture med daleč najbolj prizadetimi in da zato ostaja daleč najbolj ranljivo. Vemo tudi, da državne politike pristojnega ministrstva tako rekoč ni bilo. Kulturne politike niso več obstajale, celotno polje samozaposlenih in nevladnih organizacij je bilo prepuščeno samim sebi, v protikoronskih ukrepih rešitev za delovanje kulturnih deležnikov preprosto ni bilo in jih še vedno ni. To je zaskrbljujoče tudi iz razloga, ker je Mestna občina Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL) v predlogih ukrepov (PKP) državi, vseskozi dajala konstruktivne rešitve tudi na področju kulture in mladih.

V MOL smo pravočasno izvedli vse javne razpise, da so izbrani, sofinancirani izvajalci lahko načrtovali svoje delo. Aktivnosti iz pogodb smo z vsakim izvajalcem posebej uskladili, da bi zagotovili tako izvedbo (odprti prostor) kot tudi dobro pripravo projektov. Glavni namen je bil, da deležnikom zagotovimo delo, za katerega so plačani: najsi bo to na odru ali v zaodrju (podporni, prekarni poklici v kulturi).

V MOL smo zato skupaj z javnimi zavodi, posamezniki in posameznicami, nevladnimi organizacijami na področju kulture oblikovali ukrepe, nekatere začasne, nekateri pa še veljajo. Njihov namen je bil, da lahko samozaposleni (vsi, s kulturo povezani poklici) in nevladne organizacije na področju kulture delajo in za to dobijo plačilo ter da imajo deležniki na področju kulture možnost ohranjanja stika z občinstvom, pripravljanja novih stvaritev.

Ob tem povzemamo del ukrepov, ki smo jih v mestu realizirali v 2020. Nekateri izmed njih so postali stalna praksa:

- Skupaj z Vodnikovo domačijo (Ljubljana, Unescovo mesto literature), Javno agencijo za knjigo in Društvom slovenskih pisateljev smo organizirali 4 knjižne sejme: prvega virtualnega, Sejem s kavča že aprila 2020 in tri t.i. Sejme na zraku, na vrtu Društva slovenskih pisateljev in v parku Zvezda. Namen je bil ohraniti stik občinstva s knjigo ter omogočiti podporo založnikom in literarnim avtorjem in avtoricam, ki so se soočali z zaprtjem knjigarn.
- Javni zavodi na področju vizualnih umetnosti so izvedli več natečajev za virtualne razstave, ki so omogočile delo samozaposlenim v kulturi.
- Izpeljali smo prvi večji kulturni dogodek v državi po zaprtju in sicer tradicionalni festival Junij v Ljubljani, ki je bil preizkušnja glede spoštovanja epidemioloških ukrepov in

organizacije dogodka, ki je moral biti zaradi zatečenega stanja, prilagojen in do neke mere tudi okrnjen (krajši kot sicer). Kljub temu smo verjeli, da je izredno pomembno, da se festival zgodi in da tako občinstvo kot izvajalci dobijo priložnost izkušnje kulturnega dogodka po večmesečnem zaprtju. MOL je v mestu organizirala več odprtih odrov za literarna branja, glasbene oz. performativne, uprizoritvene umetnosti v predverju Križank, na Vodnikovi domačiji. Prav tako smo prispevali velik delež sredstev, da je bil na Muzejski ploščadi realiziran t.i. Odprti oder, kjer so ob ljubljanskih javnih zavodih, nevladnih organizacijah, posameznikih in drugih umetniških kolektivih, svoje mesto našle tudi umetniške predstavitve iz drugih koncev Slovenije: od debat, plesnih predstav, folklore, filma in gledaliških predstav. Podpora MOL ni veljala le ustvarjalcem na odru, ampak tudi tistim, večinoma prekarnim delavcem in delavkam v zaodruju.

Glede na predvideno situacijo smo okrepili področje digitalizacije, da bi bili tako javni zavodi kot nevladne organizacije pripravljeni na virtualne prezentacije in delo.

Leto 2020 je bilo prav tako zaznamovano z novim strateškim dokumentom in prijavo kandidature Ljubljane na Evropsko prestolnico kulture 2025. S to nismo uspeli. Glede na pripravljeno kandidato še vedno verjamemo, da je takšna, ki bi izvedbo tako zahtevnega projekta lahko realizirala v svoji polnosti in ne to samo poskušala. Morebiti je prednost ne pridobitve naslova ta, da bomo, korak po koraku, neobremenjeno, realizirali večino zastavljenih ciljev iz prijavne knjige. V procesu priprave prijave smo pomembno okrepili in na trdne temelje postavili znotraj regijsko sodelovanje, ki prinaša nove oblike sodelovanj med kulturnimi producenti in občinstvom v Ljubljanski urbani regiji.

Brez prekinitev so v letu 2020 tekale vse investicije na področju javne kulturne infrastrukture kot sta npr. Galerija Cukrarna ali obnova Vile Zlatice.

Leto 2020 je kulturo in umetnost potisnilo v virtualni svet, ki je mestoma zadostoval tako za izvajalce in kot za občinstvo. To ne pomeni, da mora virtualni svet postati realnost umetnosti in kulture. Ne bomo se mu izogibali, zavedamo se, da ta nova realnost prinaša hibridne načine prezentacije umetnosti, vendar je naša naloga kot skupnosti ta, da omogočamo vsem izvajalcem neposreden stik z občinstvom in živo umetnost.

2. Strateški cilji in ukrepi na posameznih področjih kulture

2.1 Uprizoritvene umetnosti

Gledališče in sodobni ples

2.1.1 Gledališče

1. cilj: Spodbujanje sodelovanja med javnimi zavodi, med javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami ter med samimi nevladnimi organizacijami

V letu 2020 smo izvedli Javni razpis za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2020 do 2023 sofinancirala MOL (Uradni list RS, št. 67/19; v nadaljnjem besedilu: javni razpis 2020-2023), v katerem smo določili kriterij *Sodelovanje z drugimi kulturnimi organizacijami in posamezniki* (javni zavodi, kulturna društva, zasebni kulturni zavodi in samostojni ustvarjalci na področju kulture) pri pripravi in izvedbi programa bodisi v obliki koprodukcije ali v drugih

oblikah produkcijskega sodelovanja, ki spodbuja sodelovanje med javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami ter med samimi nevladnimi organizacijami.

Programski dosežki javnih zavodov na področju uprizoritvenih umetnosti v letu 2020:

Slovensko mladinsko gledališče (SMG)

Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SMG) je zaradi ustreznih strateških rešitev leto 2020 zaključilo v dobri finančni kondiciji ter, v smislu prihodnjega delovanja, s takšnimi programskimi koordinatami, ki so realne glede na trenutno epidemiološko situacijo. V prvem trimesečju leta 2020, še pred nastopom prvega vala epidemije, so odigrali precejšnje število predstav za osnovne in srednje šole ter veliko gostovali po različnih slovenskih mestih. V času vmesnega odprtja, kljub izjemno zmanjšanim kapacitetam, so uspeli izvesti še dve premierni uprizoritvi, predstavo *Paloma* in *Gejm*, ki se je tudi uvrstila v tekmovalni program Borštnikovega srečanja. Izvedba Borštnikovega srečanja bo zaradi prestavitve na sporedu na začetku poletja 2021. SMG je kot producent izvedel tudi festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri.

V letu 2020 je SMG realiziral 147 dogodkov, od tega je več kot 100 odigranih predstav, 18 spletnih dogodkov, ostali dogodki so potekali v živo. Študij in bralne vaje za nove predstave so izvajali preko spletnih aplikacij. Bili so med pobudniki in organizatorji *Odp rtega odra* na Muzejski ploščadi, festivalske manifestacije, ki so jo pripravili in izvedli ob podpori MOL in pristojnega ministrstva ter v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Ljubljana, Gledališčem Glej, Slovensko kinoteko in Zvezo kulturnih društev.

Zaradi omejitev je bilo kar nekaj produkcijskih in postprodukcijskih aktivnosti, predvidenih v programu dela za leto 2020 nerealiziranih, čeprav so priprave in vaje že potekale. Glede na negotovo stanje za izvedbo, bodo pri nekaterih produkcijskih aktivnostih beležili zamik pri izvedbi: Predstava *Hlapci* bo zlasti zaradi velike ekipe tujih ustvarjalcev interno premiero doživela na začetku aprila 2021, predstavo *Norišnica d.o.o.*, v kateri nastopajo visoko rizični starejši zaposleni, bodo produkcijsko zaključili konec aprila 2021. Cikel gledaliških esejev je bil v letu 2020 okrnjen zaradi protikoronskih ukrepov in se zato nadaljuje še v letu 2021.

Zaposleni v SMG, tako kot njihovi kolegi v Lutkovnem gledališču Ljubljana, Mestnem gledališču ljubljanskem, Kinodvoru in Mestni knjižnici Ljubljana, so sodelovali v projektu psiho-socialne pomoči ostarelim meščanom in meščankam Ljubljane, kjer so jim igralci in igralkе s pogovorom poskušali olajšati samoto in stiske. SMG je sicer pandemično leto preživel zelo dobro glede na dane okoliščine.

Mestno gledališče ljubljansko (MGL)

V letu 2020 je Mestno gledališče ljubljansko (v nadaljnjem besedilu: MGL) načrtovalo dvanajst premier, pred občinstvom ali interno pa so jih lahko realizirali enajst. Zaradi omejitev je bil program postprodukcije okrnjen, realizirali so lahko dvaindvajset ponovitev predstav iz prejšnjih sezon. Od načrtovanih 469 dogodkov, ki bi jih uprizorili na matičnih in zunanji odrih, so izvedli 201 predstav, kar je ob le petmesečnem odprtju gledališča zelo dobra realizacija. Število gledalcev je bilo nekaj manj kot 46.000 od pričakovanih skoraj 90.000. Številke in razmerja so glede na

stanje zaprtja gledališč pričakovane, vendar tudi optimistične, saj se je občinstvo, ko je to bilo mogoče, v polni meri vračalo v gledališke dvorane.

Sezono 2019/2020 so začeli s premiero Cankarjeve satirične farse *Za narodov blagor* v režiji Matjaža Zupančiča. V Cankarjevem domu so nadaljevali na projektu 2020 Y. Hararija, ki ga je z igralskima ekipama iz MGL in Drame SNG Ljubljana ustvarjal režiser Ivica Buljan. Uprizoritev je bila med drugim izbrana za tekmovalni program mednarodnega festivala Bitef 2020. Krstno premiero rezidenčnega avtorja sezone Jerneja Potočana, ki je za MGL napisal dramo *Žalostinke*, so zaradi časovnega zamika, ki ga je povzročilo obdobje prvega zaprtja, premierno uprizorili 20. junija 2020. S časovnim zamikom so realizirali tudi prvo slovensko uprizoritev mladega britanskega dramatika Simona Longmana. Dramo *Koščki svetlobe* je prevedla Eva Mahkovic, režirala je Barbara Zemljič. Z uprizoritvijo *Za narodov blagor* so se septembra 2020 preselili na zunanji oder v preddverju Križank. Krstno izvedbo pravljичnega muzikala *Turandot*, ki sta ga po naročilu gledališča napisala libretistka Jera Ivanc, avtor glasbe Laren Polič Zdravič, režija Jana Menger, so izvedli v septembru. Prav tako so v septembru 2020 uspešno izvedli premiero psihološkega trilerja *Trije milijoni minut*, ki ga je po motivih španskega avtorja Joseja Cabeze s petimi igralkami režirala Barbara Hieng Samobor. Zaposleni v MGL so se v velikem številu odzvali k sodelovanju v projektu psiho-socialne pomoči osamljenim starejšim meščanom in meščankam Ljubljane.

Lutkovno gledališče Ljubljana (LGL)

Lutkovnemu gledališču Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: LGL) je uspelo do zaprtja in zaustavitve aktivnosti v marcu 2020 realizirati dve odrski noviteti in s šestimi predstavami dvakrat gostovati v tujini. Takoj po razglasitvi epidemije so omogočili spletni ogled video posnetkov dveh predstav, ki sta bili sicer na sporedu, ampak odpovedani zaradi zaprtja: *Vihar v glavi* in *Ti loviš!*. V naslednjih tednih zaprtja so objavili še petnajst posnetkov predstav LGL. Tak pristop se je obrestoval, število spletnih ogledov je bilo visoko (med 12. 3. in 31. 5. 2020 je zabeleženih 259.163 spletnih ogledov), njihov ogled pa je bil uvrščen med šolske aktivnosti v času zaprtja. Na splet so prenesli tudi aktivnosti, ki bi sicer redno potekale v Knjigarni LGL: izvedli so tri branja s pogovori o knjigah. Posnetek predstave *Medved in mali* je bil izbran za spletno obeleževanje Dneva državnosti: Ministrstvo za zunanje zadeve RS ga je preko veleposlaništev posredovalo svojim uporabnikom in ostalim diplomatskim predstavništvom. V času zaprtja so tekale priprave za začetek rekonstrukcije Šentjakobskega odra, ki je posegla v vse etaže stavbe. Rekonstrukcija je trajala vse do konca leta 2020, zato je LGL svoje predstave odigral ali na zunanjih prizoriščih ali gostoval v drugih dvoranah. Zaposleni v LGL so sodelovali v projektu psiho-socialne pomoči osamljenim ostarelim meščanom Ljubljane. Študij in bralne vaje za nove predstave so izvajali preko spletnih aplikacij. LGL je bil z SMG in MGL, eden od nosilcev priprav varnostnih protokolov za ponovni pričetek vaj in predstav v gledališčih. Vključili so se tudi v organiziranje zunanjih prizorišč (Odprti oder), prav tako pa so svoje predstave, zaradi gradbenih del v matični hiši, izvajali na zunanjih prizoriščih: v Tivoliju, na Švicariji, v Arboretumu Volčji potok, na ploščadi Metelkove. Po sprostitvi ukrepov so kot prvo predstavo v gledališču odigrali predstavo *Sovico Oko*. Sezono 2020/21 so pričeli s premiero predstave *Rumena luna* v gostujoči dvorani, oktobra so nadaljevali z mednarodnim festivalom sodobne lutkovne umetnosti *Lutke*, ki je bil izveden po več lokacijah v Ljubljani (Kino Šiška, Stara elektrarna, Pionirski dom...). V okviru tega festivala je bila izvedena tudi druga premiera, in sicer predstava *Tihožitje*. Ob drugem valu epidemije so nadaljevali z načrtovanimi delovnimi procesi: z vajami za koprodukcijsko predstavo (z Zavodom Imaginarni) *Nevidna*, in *Najprisrčnejšega velikana*, ki je konec decembra

2020 doživela interno premiero in je bila v spletni različici prikazana abonentom LGL. Od novembra 2020 v okviru programa »LGL na spletišču« omogočajo brezplačni ogled dvanajstih predstav, ki jih namenjajo različnim starostnim skupinam otrok in mladih: *Peter Pan*, *Sovica Oka*, *Živalska farma*, *Zajčkova hišica*, *Emil in detektivi*, *Martin Krpan*, *Groznovilca*, *Nebo nad menoj*, *Vihar v glavi*, *Virginija Volk*, *Mojca Pokrajculja in Žogica Marogica*. V gledališču so krizne razmere obvladovali zelo uspešno in bili aktivni pri iskanju rešitev za pogoje dela v času epidemije za vsa slovenska gledališča, tako javna kot tista v nevladnem sektorju.

Dosežki nevladnih organizacij na področju uprizoritvenih umetnosti v letu 2020

Na področju uprizoritvenih umetnosti je bilo na podlagi Javnega razpisa za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2020 do 2023 sofinancirala MOL, podprtih šestnajst programskih izvajalcev. Svoje programe, ki so vključevali produkcije in koprodukcije z javnimi zavodi in med nevladnimi organizacijami samimi, kot tudi postprodukcije in festivale, so uspešno zaključili: Gledališče Glej, Maska, zavod za založništvo, kulturno in producentsko dejavnost Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: Zavod Maska), Nomad Dance Academy Slovenija, Društvo Hiša otrok in umetnosti, Emanat, zavod za razvoj in afirmacijo plesa in sodobne umetnosti (v nadaljnjem besedilu: zavod Emanat), Via Negativa, Zavod Federacija, Center za raziskave scenskih umetnosti Delak (v nadaljnjem besedilu: Zavod Delak), Zavod Bufeto, Društvo Pekinpah, Zavod Bunker, Zavod EN-KNAP, Plesni teater Ljubljana, Društvo Gledališče Ane Monroe, Mini teater in DUM - društvo umetnikov (v nadaljnjem besedilu: Društvo DUM). Programi so bili izvedeni, kljub omejitvam in le delnemu odprtju prizorišč. Na projektnem razpisu na področju uprizoritvenih umetnosti v letu 2020 je bilo sofinanciranih 32 projektov produkcije in 8 projektov postprodukcije.

Podporo pri logistiki izvedbe tako za programske kot projektne izvajalce v letu 2020 je nudil Oddelek za kulturo Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: Oddelek za kulturo).

V produkciji nevladnih organizacij so bili v okviru štiriletnih kulturnih programov in enoletnih projektov sofinancirani naslednji festivali: Ana Desetnica v produkciji Društva Gledališče Ane Monroe, Mladi levi v produkciji Zavoda Bunker, PARL - Performance Art Research v produkciji Zavoda Maska, festival Vzkrík v izvedbi Kulturno umetniškega društva Krik, Mednarodni gledališko-klovnovski festival Klovnbuť v produkciji Zavoda Bufeto, Festival Spider v produkciji Društva Pekinpah, priprave na bienalni Festival Goli oder v izvedbi Zavoda Federacija, festival Plesna Vesna Zavoda EN-KNAP, Mednarodni festival sodobnega plesa CoFestival, v koprodukciji umetniškega društva Nomad Dance Academy Slovenija.

Potek priprav in izvedbe programov in projektov so v letu 2020 zaznamovale razmere in ukrepi kot posledica pandemije. V času zaprtja se so se skorajda vsi usmerili na splet, svoje delo so predstavljali preko socialnih omrežij in vzporedno pripravljali programe za izvedbo v fizičnih prostorih. Po prvem odprtju maja 2020 in pričetku delovanja v pomladnih mesecih se je zato povečal pritisk na uprizoritvene prostore, saj so izvajalci program že imeli pripravljen za izvedbo pred publiko. Pri tem so v nevladnem sektorju pokazali veliko mero vztrajnosti in inovativnosti pri uporabi prostorov, še posebej tistih na prostem. Nevladne organizacije so bile partner pri t.i. Odprtem odru na ploščadi Metelkove, programe so realizirali v parku Tivoli in drugih javnih prostorih, ki so omogočali izvedbe v živo in obisk publike, v skladu s pogoji NIJZ. Ob vnovičnem

zapiranju in omejitvah v oktobru 2020 so izvajalci svoje delo nadaljevali na spletu (t.i. streaming), pripravljali hibridne dogodke, s katerimi so publiki omogočili ogled javnih predstavitev.

Prav tako so bili projekti nevladnih organizacij deležni domačih in mednarodnih nagrad in priznanj v letu 2020: predstava *urbANA ljubljANA* Gledališkega pevskega zbora UPS! in koproducenta, Društva Gledališče Ane Monro, je prejela državno nagrado za odličnost v uličnem gledališču, predstava MEMEMEME Zavoda Emanat je dobila priznanje kakovosti Zlata paličica, Plesni teater Ljubljana je prejel ZNAK EFFE Label 2019-2020 »Remarkable Festival«, projekt Parquet Ball Društva DUM je bil imenovan med petimi najboljšimi predstavami leta 2020 po izboru kritike (časopis Dnevnik).

2. cilj: Povečanje obsega postprodukcije in širitev na Ljubljansko urbano regijo

V letu 2020 smo preko Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov, ki jih je v letu 2020 sofinancirala Mestna občina Ljubljana (Uradni list RS, št. 2/20) na področju uprizoritvenih umetnosti sofinancirali produkcijo in postprodukcijo, in sicer ponovitve osmih projektov, ki so bili premierno izvedeni v obdobju od 1. januarja 2018 do 31. decembra 2019. V svojih programih so postprodukcijo izvedle tudi nevladne kulturne organizacije, ki so programsko sofinancirane v okviru Javnega razpisa za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2020 do 2023 za leto 2020 sofinancirala MOL (Uradni list RS, št. 67/19).

Z javnim razpisom za projekte v letu 2020 smo določili kriterij »*Večji obseg ponovitev in referenčnost prostorov, v katerih se odvija postprodukcija*«, s čimer izvajalce kulturnih projektov na področju uprizoritvenih umetnosti spodbujamo k večjemu številu ponovitev. Prav tako smo z omenjenim razpisom na področju uprizoritvenih umetnosti določili, da mora prijavljeni projekt obsegati najmanj tri ponovitve z željo, da bi povečali obseg postprodukcije in dostopnost predstav čim širši publiki. Pri programskem razpisu za obdobje 2020-2023 smo določili nov programski sklop, in sicer regionalno sodelovanje. Tako je kar nekaj nevladnih organizacij izvedlo gostovanja v okviru Ljubljanske urbane regije: Društvo Dum in Zavod Federacija sta izvedla projekt *Neforma* v stari vojašnici na Vrhniki, Gledališče Ane Monro je gostovalo v Kamniku in na Vrhniki, Zavod Bufeto je gostoval v Kamniku, Borovnici in Domžalah.

3. cilj: Krepitev mednarodne prepoznavnosti ustvarjanja javnih zavodov in nevladnih organizacij s področja MOL

V letu 2020 smo z Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov, ki jih je v letu 2020 sofinancirala Mestna občina Ljubljana (Uradni list RS, št. 2/20) na področju uprizoritvenih umetnosti sofinancirali programski sklop mednarodno sodelovanje, kjer so nevladne organizacije sodelovale s tujimi umetniki, nevladnimi organizacijami in javnimi inštitucijami. S svojimi predstavami so gostovali na gledaliških festivalih v tujini, ko je to bilo še mogoče: Zavod EN-KNAP je gostoval v Berlinu, Gorici in na Reki, Plesni teater Ljubljana v Italiji, Franciji, Španiji, Avstriji, Burkini Faso in na Hrvaškem, Zavod Emanat je gostoval na Slovaškem in Hrvaškem, v Avstriji, Romuniji in Španiji, Zavod Bunker je gostoval v Združenih državah Amerike in na Hrvaškem, Društvo DUM je gostovalo v Španiji in Franciji.

Nevladne organizacije s področja uprizoritvenih umetnosti so bile prav tako uspešne pri pridobivanju evropskih sredstev (Zavod Exodos, Nomad Dance Academy Slovenija), zato smo jih podprli tudi prek Javnega poziva za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih programa

EU Ustvarjalna Evropa, podprogram KULTURA (Uradni list RS, št. 121/20). Tako so lahko okrepili finančno shemo svojih projektov. V prvem trimesečju 2020 so se mednarodno povezovali in gostovali tudi javni zavodi MGL, LGL in SMG.

4. cilj: Ureditev osrednjih depojev in delavnic za javne zavode in nevladne organizacije

Trenutno smo v fazi iskanja ustrezne lokacije.

2.1.2 Sodobni ples

1. cilj: Zagotovitev novih vadbenih in uprizoritvenih prostorov za nevladne izvajalce na področju sodobnega plesa in drugih nekomercialnih uprizoritvenih praks

Ustvarjalci s področja sodobnega plesa so prostore za vadbo in produkcijo ter postprodukcijo lahko koristili v Španskih boricah, Plesnemu teatru Ljubljana, Stari mestni elektrarni in Centru urbane kulture Kino Šiška (v nadaljnjem besedilu: Kino Šiška). V juniju in juliju 2020 je bilo na voljo tudi prizorišče Odprti oder na muzejski ploščadi Metelkova. Prostore v podhodu Plave lagune na Dunajski cesti 156 še vedno brezplačno uporablja Akademsko folklorna skupina France Marolt.

Gre za finančno in logistično zahteven projekt, ki bo realiziran v tem strateškem obdobju (do konca leta 2023).

2. cilj: Promocija sodobnega plesa, vzgoja in razvoj umetniške dojemljivosti občinstva

Z namenom promocije sodobnega plesa je bil na festivalu *Junij v Ljubljani 2020*, organiziran tematski dan, namenjen sodobnemu plesu (t.i. *Dan za ples*). To je ob podpori sodobnim plesnim kolektivom eden od načinov, da sodobni ples približamo najširšemu krogu občinstva. Predstavili smo plesni dogodek za najmlajše *EN-KNAPovo gibališče* in predstavo *Pozor, hud ples 3*, ki je didaktična predstava, ki mladostnike popelje do vprašanj o identiteti gibalnega izraza, iskanju vzgibov za umetniško delo ter odkrivanju skrivnosti kompozicijskih struktur. Sodobna plesna umetnost je bila prav tako del festivala kulturno umetnostne vzgoje Bobri 2020.

3. cilj: Zagotovitev pogojev za delo in razvoj za mlade na področju sodobnega plesa

V okviru Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov, ki jih je v letu 2020 sofinancirala Mestna občina Ljubljana (Uradni list RS, št. 2/20) na področju uprizoritvenih umetnosti smo prvič določili kriterij, da se naj v projekte nevladnih organizacij aktivno vključijo mladi umetniki do vključno 29. leta starosti.

4. cilj: Povečanje obsega postprodukcije in širitev na Ljubljansko urbano regijo

V letu 2020 smo preko Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov, ki jih je v letu 2020 sofinancirala Mestna občina Ljubljana (Uradni list RS, št. 2/20) na področju uprizoritvenih umetnosti sofinancirali produkcijo in postprodukcijo, in sicer ponovitve tistih projektov osmih prijaviteljev, ki so bili premierno izvedeni v obdobju od 1. januarja 2018 do 31. decembra 2019. Med sofinanciranimi je tudi več ponovitev sodobnoplesnih projektov.

V svojih programih pa so postprodukcijo izvajale tudi nevladne organizacije, ki jih programsko sofinanciramo v okviru Javnega razpisa za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2020 do 2023 za leto 2020 sofinancirala MOL (Uradni list RS, št. 67/19).

2.2. Vizualne umetnosti

1. cilj: Izboljšanje pogojev za izvajanje in promoviranje projektov in programov na vizualnem področju

Programski dosežki javnih zavodov v letu 2020:

Muzej in galerije mesta Ljubljane (MGML)

Muzej in galerije mesta Ljubljane (v nadaljnjem besedilu: MGML) je osrednja ljubljanska muzejsko galerijska institucija, ki deluje na štirinajstih lokacijah in poleg matične hiše (Mestni muzej Ljubljana) programsko upravlja tudi Mestno galerijo Ljubljana, Bežigraske galerijo 1 in 2, Galerijo Jakopič, galerijo Vžigalica, galerijo Tobačna 001 in RogLab. MGML ima v upravljanju Arheološki park Emona, Plečnikovo hišo, vilo Zlatica, Cankarjevo sobo na Rožniku in Župančičevo spominsko sobo v Mestni knjižnici Ljubljana. Poslanstvo MGML je identificiranje, zbiranje, dokumentiranje, vrednotenje, ohranjanje, interpretiranje, raziskovanje in predstavljanje materialne in nematerialne dediščine s področja zgodovine mesta Ljubljana in širše okolice od prazgodovine do danes, izvajanje pedagoških, andragoških in promocijskih dejavnosti na področju delovanja zavoda ter poklicno usposabljanje. Z arheološkimi preiskavami, razstavami in zbirkami muzejskih predmetov, arhivskega in knjižničnega gradiva ter drugega dokumentarnega gradiva, modernih in sodobnih del likovne umetnosti ter sodobnih umetniških likovnih praks zavod zagotavlja dostop do javnih kulturnih dobrin in skrb za mednarodno izmenjavo. Sredstva so namenjena za pripravo projektov, za njihovo obnovo, za vzdrževanje ter izvajanje programa, ki je skladno s poslanstvom, namenjen ohranjanju in prezentaciji ljubljanske kulturne dediščine, s svojo široko paleto dejavnosti pa je vse bolj vpet v slovensko in mednarodno kulturno izmenjavo, predvsem na likovnem področju.

Kljub temu, da je delo v letu 2020 potekalo pod posebnimi pogoji in v luči epidemije, in navkljub težkim razmeram za vse ustvarjalce in zavode na področju kulture, se je MGML izjemno dobro odzval na težke razmere, prilagodil program, ter izvedel večino predvidenih razstav. Velik del vsebin je preselili na splet, od virtualnih vodstev, odprtja razstav, do posebnih oddaj na spletu, ki so ponudile popularizacijo njihovega dela in približevanja zbirk različnim publikam. Zaradi epidemije so dodatno izvedli tudi posebne programe in projekte, ki so vključili novo nastalo situacijo in pri tem posebej izpostavljajo projekt *KORONAPROJEKT – Čim prej korono v muzej!*. V okviru tega projekta se zbirajo gradiva, slikovni material, dokumenti, ki so povezani z epidemijo in novim načinom življenja. Pri tem so v zbiranje aktivno vključili tudi siceršnje obiskovalce in tako do konca leta 2020 zbrali kar 1.365 enot gradiva. Pomagali so tudi sodelavcem in umetnikom, z akcijo in natečajem *Umetnost v izolaciji* in na ta način spodbudili ustvarjalce k ustvarjanju, za katerega so tudi prejeli plačilo. Pripravili so številne spletne vsebine za šole, ki so bile v pomoč pri izvedbi pouka na daljavo. V času zaprtja so v muzeju čas izkoristili za urejanje dokumentacije, inventuro in obdelavo gradiva, ki je presegel načrtovane okvirje. Uspešno so izpeljali razstavo *Knjiga. Znanje. Razum.*, ki je nastala ob 330-letnici izida Slave vojvodine Kranjske in ob 200-letnici smrti Žige Zoisa in Valentina Vodnika. Razstavo je spremljal znanstveni simpozij *Knjiga. Znanje. Razum.*, ki je bil v celoti izpeljan preko spleta.

Galerijska dejavnost MGML pokriva širok razpon sodobne vizualne umetnosti, ki išče nove obetajoče ustvarjalce ob tistih, ki so že zapisani v umetnostno zgodovino. V galerijah, Mestna galerija, Galerija Jakopič, Galerija Vžigalica, Tobačna 001, Bežigrajska galerija 1 in 2, so izvedli večino načrtovanega programa. Zelo odmevne so bile razstave *Svobodno sonce* v Mestni galeriji in Svetlobna gverila v Galeriji Vžigalica, razstava indonezijske fotografije *Videnje 20/20* v Galeriji Jakopič, razstava Dragice Čadež v Mestni galeriji in razstava Videofestival Narave 17 v Bežigrajski galeriji. Kljub razmeram so izvedli tudi Festival Indigo, ki je bil eden redkih tovrstnih izvedenih festivalov v Evropi v letu 2020.

Obnova Cukrarne in Vile Zlatica med epidemijo ni zastala, zato so veliko aktivnosti namenili tudi pripravi vseh potrebnih vsebinskih in logističnih priprav za odprtje lokacij v letu 2021. Aktivno so bili vključeni v pripravo gradiv za prijavo Ljubljane za Evropsko prestolnico kulture 2025 in ostalih programov, ki so sledili kandidaturi. MGML je tako v letu 2020 še nadaljnje potrdil svojo vlogo pomembnega akterja pri ponudbi umetniško-kulturnega programa ne samo v MOL, ampak veliko širše.

Mednarodni grafični likovni center (MGLC)

Mednarodni grafični likovni center (v nadaljnjem besedilu: MGLC) je osrednja slovenska inštitucija za področje grafične umetnosti iz začetka 20. stoletja dalje. Poleg grafike ima v zadnjem desetletju pomembno vlogo zbirka knjig umetnikov in zbirka knjižne efemere. MGLC pripravlja razstave s področja moderne in sodobne grafike ter razstave sodobne likovne produkcije domačih in tujih likovnih umetnikov, intenzivno se vključuje tudi v dogajanje v Tivolskem parku ter skrbi za razgibani poletni program, ki je odlična nadgradnja siceršnjega programa. MGLC odlično, in v skladu z zahtevami sodobnega časa, nadaljuje povezovanje klasične grafike s sodobnimi grafičnimi pristopi in z različnimi drugimi mediji in področji. Poleg razstavnega programa, ki enakovredno obravnava tako dediščino kot sodobno produkcijo, pripravljajo tudi premišljen, pedagoško-andragoški program, ki kaže uspešne strategije za razvoj stika ustanove s publiko. Najpomembnejši projekt MGLC ostaja Mednarodni grafični bienale. MGLC upravlja tudi Ustvarjalni center Švicarija, kjer izvaja rezidenčni program z umetniki iz tujine, oddaja dva ateljeja mladim nadarjenim umetnikom iz Slovenije ter zagotavlja delovanje umetniških ateljejev, kjer deluje enajst umetnikov.

V letu 2020 je MGLC izvedel dvanajst razstavnih enot, od predvidenih štirinajst in gostoval tako doma kot v tujini. Posebej uspešno je bilo gostovanje razstave 33. grafičnega bienala pod naslovom *Vice v lisice*, ki jo je kuriral umetniški kolektiv Slavs and Tatars in je bila kot potujoča razstava na ogled v središču za sodobno umetnost, na gradu Ujazdowski v Varšavi na Poljskem. Z razstavo *Premene v kanonu* je MGLC raziskoval zgodovino in kontekstualnost bienala. Stoto obletnico rojstva Zorana Kržišnika, ustanovitelja MGLC in dolgoletnega vodje grafičnega bienala, so obeležili z izdajo knjige *Menedžer da sem? Sem*. V tem letu je MGLC javnosti predstavil novi spletni arhiv grafičnega bienala, ki omogoča dostop do vseh podatkov o grafičnih bienalih od prve izvedbe do danes.

Glede posredovanja dediščine, se je MGLC ukvarjal z dediščino gradu Tivoli in Švicarije kot sestavnega dela parka Tivoli in razširil poslanstvo z izdajo zloženke z naslovom *Skrivno življenje kipov*, ki je prva v seriji treh zloženek o dediščini pod imenom *Umetnost v parku*. V decembru

2020 je tudi izšla publikacija za otroke *Raziščimo MGLC*, ki na nazoren in ilustrativen način skozi zgodbo živalske maskote predstavi dejavnosti ustanove in svet grafike.

Ljubljanski grad

V letu 2020 je Ljubljanski grad nadaljeval z javnim programom na glasbenem, likovno-galerijskem, uprizoritvenem, izobraževalnem programu, na tradicionalnih dogodkih in muzejsko-razstavnem programu. Predvideno raznovrstno kulturno ponudbo je zaznamovala epidemija ter številni ukrepi, ki so Ljubljanski grad močno prizadeli. V letu 2020 zato beležijo 80% padec obiska kot tudi veliko število prestavljenih, odpovedanih in okrnjenih prireditev. Kljub povsem drugačnemu, nepredvidljivemu letu, je bilo v grajskih prostorih izvedenih 122 dogodkov na kulturno-umetniškem področju, ki so nastali v produkciji Ljubljanskega gradu. Med slednjimi velja izpostaviti osrednjo razstavo *Za devetimi gorami* s spremljevalnim programom (razstave, vodeni ogledi, pogovorni večeri), obeležitev 40-letnice delovanja skupine Laibach z izvedeno razstavo plakatov *Svoboda vodi ljudstvo* in razprodanima koncertoma v mesecu septembru na Grajskem dvorišču, premiero nove lutkovne predstave *Friderik, grajska podgana*. Ko in v kolikor so ukrepi dovoljevali, so bili v sklopu Jazz kluba Ljubljanski grad izvedeni koncerti ter že tradicionalne in uveljavljene vsebine kot so sodelovanje v sklopu Festivala Ment, Festivala Godibodi in Film pod zvezdami v sodelovanju s Kinodvorom ter kulturni program v Hostlu Celica. V letu 2020 je bil tudi izdan nov turistični vodnik Ljubljanski grad - krona slovenske prestolnice ter vzpostavljen novi turistični produkt: mobilna aplikacija *Modrosti o grajski trti in vinu*.

Programski dosežki nevladnih kulturnih organizacij na področju vizualnih umetnosti v letu 2020

Zavod za umetniško produkcijo MASA je s svojim programom v letu 2020 opravičil sloves izvajalca progresivnih razstavnih projektov, ki so pogosto socialno angažirani, s poudarkom na konceptualnem pojmovanju estetike. S svojim delovanjem razširjajo področje vizualnih umetnosti v področje interdisciplinarnega in eksperimentalnega delovanja. Zaradi epidemiološke situacije v letu 2020 so nekatere projekte preusmerili na spletna omrežja, kot tudi v javni prostor. Eden takšnih projektov je bil projekt *Talk show*, ki je vključeval spletne oddaje in pogovore, v okviru tega so predstavljali promocijo projekta *Made in China*.

Društvo Photon je v letu 2020 sodelovalo na prvi virtualni ediciji sejma Photo Basel in na njem predstavilo dela avtorjev Gorana Bertoka, Vanje Bučan, Branka Lenarta in Rudolfa Sikore. Poudarek so dali na sodelovanju med Slovenijo in Avstrijo v okviru leta kulturnega dialoga med državama. V tem okviru so predstavili dela Eve Petrič in Marka Lipuše, ki živita na Dunaju.

Forum Ljubljana je delovanje Svetlobne gverile (z vodilno temo Pet elementov) v okviru festivala Svetlobne gverile predstavil na različnih lokacijah po Ljubljani, kot so galerija Vžigalica, Trg Francoske revolucije, Križevniška Soteska, park Zvezda, nabrežje Ljubljanice in tudi na dimniku Stare elektrarne. S projektom so sodelovali tudi na festivalu BlockHeidelLeuchteteFest v Avstriji (Gmünd), jeseni so, poleg soorganizacije na festivalu Tinta, ustanovili YouTube kanal Strip Core, na katerem so izvedli več projektov s področja kulturne vzgoje in bralne kulture.

Velja še omeniti delovanje Kulturno umetniškega društva Mreža, ki je v letu 2020 produciralo projekt Uroša Weinbergerja, v okviru katerega so vizualno prenovili fasado južne stene

ateljejskega prostora stavbe Garaže na Metelkovi. Poleg razstav, ki so predstavljale predvsem mlajše umetnike, so v okviru svojega delovanja izvajali vodene ogled Metelkove za domače in tuje obiskovalce.

Zavod P.A.R.A.S.I.T.E. je s svojim programskim delovanjem potrdil nadaljevanje dosedanje programske usmeritve: Konvencija Blind Date je tako posvečena knjigi umetnika in umetniškim publikacijam. Gre za osrednji dogodek v državi in regiji, namenjen produkciji, promociji in popularizaciji knjige umetnika in umetniških publikacij.

Društvo likovnih umetnikov Ljubljana je v letu 2020 izstopalo s svojim ciklom Mladi kurator, mladi umetnik, ki je namenjen povezovanju kuratorjev in umetnikov mlajše generacije, sicer pa so njihov program zaznamovale predvsem razstave v Galeriji DLUL, na Bregu 22.

Društvo ŠKUC je poleti in zgodaj jeseni izvedlo projekt *VideoDvorišče*, v okviru katerega so na notranjem dvorišču galerije Škuc pripravili vrsto projekcij in pogovorov o umetnosti, videu in filmi, skupaj z SCCA-LJUBLJANA in Društvom za uveljavljanje kratkega filma Kraken. Nadaljevali so tudi s 17. generacijo šole Svet umetnosti.

Galerija Equrna je v letu 2020 izvedla odmevno skupinsko razstavo z naslovom Apokalipsa, s katero so poskušali ujeti duha sedanosti, in z njo vzpostavili vprašanje odnosa subjekt - objekt. Program Ravnikar Gallery Space je v 2020 odlikovalo umeščanje mlajših in manj uveljavljenih ustvarjalcev, s poudarkom na mednarodnih aspektih kot tudi posebna ureditev prostora.

Galerijski prostori MOL

V okviru galerijske dejavnosti v prostorih MOL (Galerija Kresija in atriji Mestne hiše) je bilo v letu 2020 izvedenih 39 razstavnih projektov. Predstavitve kulturno-umetniških projektov so sodile v naslednja področja vizualnih umetnosti: slikarstvo, risba, grafika, ilustracija, strip, kiparstvo, fotografija, video, prepleti naštetega v instalacijah in v (ambientalnih) prostorskih intervencijah. Poleg predstavitev avtorjev s področja vizualnih umetnosti, so del programa v razstaviščih predstavljali razstavniki projekti javnih zavodov, kulturnih društev, nevladnih organizacij, fakultet in akademij ter razstav v okviru mednarodnega in medmestnega sodelovanja, razgrnitve javnih natečajev MOL pa tudi proslavljanja obletnic in jubilejev, ki so del identitete Ljubljane. Izvedba razstav se je v času zaprtja kulturnih institucij preselila v okenski predel galerije, da je bil v vidnem polju mimoidočih, program v atrijih Mestne hiše pa je potekal nemoteno. Spremljevalne aktivnosti razstav se zaradi nastalih epidemioloških razmer niso izvajale v klasični obliki. Del aktivnosti je bil realiziran preko virtualnih vsebin.

V letu 2020 je za razstavljalce v Galeriji Kresija, uvrščene v razstavni program preko javnega razpisa, MOL prevzel stroške oblikovanja in tiska vabila in /ali zloženke ter plakata, prevode tiskovin v angleški jezik, zavarovanja razstavnih eksponatov, fizičnega varovanja razstav, tekočih obratovalnih stroškov prostorov. Vsi razstavljalci, uvrščeni v razstavne prostore MOL, so bili upravičeni do brezplačne uporabe razstavnega prostora in promocije dogodka. Razstavljalci, samozaposleni v kulturi in fizične osebe so bili v sklopu brezplačne uporabe razstavišča upravičeni tudi do izplačila honorarja za konceptualno prilagoditev razstavnega projekta na dodeljen razstavni prostor.

2. cilj: Okrepitev kakovosti in raznolikosti projektov v javnem prostoru in večji delež vizualne produkcije v MOL

V letu 2020 so v galeriji Dobra Vaga, ki deluje v okviru Kino Šiška, izpeljali 37 samostojnih in skupinskih projektov (razstave in razstavnih spremljevalni program) s področja sodobne vizualne umetnosti, na katerih so se javnosti predstavili tako domači kot tuji avtorji mlajše in srednje generacije s sodobno likovno produkcijo v najrazličnejših medijih.

V začetku leta 2020 so izpeljali dva POP-UP dogodka izven stalnega programa. POP-UP program je serija kratkotrajnih razstavnih projektov, namenjenih predstavitvi produkcije umetniških zvrsti, ki jih galerija ne ponuja v redni prodaji, ter razprodajno-razstavnim dogodkom. Nez Pez je s postavitvijo slikarskih del, grafične produkcije in zinov intervenirala v prostore Dobre Vage za čas dveh dni, kolikor je tudi trajala prodaja njene produkcije po dostopnejših cenah. Ob izteku februarskega programa pa je s pogovorom in dvotedensko pop-up razstavo Tibor Rep predstavil novo izdajo *fudzina*.

Nadaljevali so s cikli: Umetnik/Umetnica na mesec, cikel razstav ustvarjalcev mlajše generacije, ki jih nekatere spremlja cikel pogovorov z umetnikom/umetnico osebno (avtorice in avtorji: Ema Kobal, Sangara Perhaj, Tjaša Cizej, Črt Mate, Maja Bojanić, Ajda Kadunc in Nina Goropečnik) in Zine Vitrine, cikel zin razstav, predavanj in delavnic (avtorice in avtorji: Peter Ferlan, Rebeka Lukošus, Tibor Rep, Lea Topolovec in Bor Cvetko, Eva Bevec, Srcozlom, Nik Erik Neubauer, Nuka Horvat).

V sklopu programa Zine Vitrine so čez vse leto izpostavljali najnovejšo in po njihovem izboru najzanimivejšo produkcijo (fan)zinov v Zine Vitrine čitalnici. Izvedli so tudi spletne delavnice in že šesti mednarodni zine vitrine poziv. Na slednjega se je odzvalo 35 avtorjev. Tradicionalno so za noč čarovnic izpeljali Halloween delavnico, tokrat zasnovano s strani dvojca Lealudvik, ki je ob okoliščinah epidemiološke situacije potekala preko spleta.

V času zaprtja galerije Dobra Vaga so rezidenčni program namenili trem umetnikom, ki so jih spremljali pri ustvarjanju v intimnem domačem prostoru in njihovo umetniško prakso komunicirali preko spletnih kanalov Dobre Vage (Facebook in Instagram). Z rezidencami Odprti atelje oz. Odprti atelje doma so podprli štiri umetnice in umetnika mlajše generacije: Moniko Slemc, Rebeko Lukošus, Jako Juhanta, Saro Bezovšek, Daleo Kovačec.

3. cilj: Spodbujanje in krepitev umetniške prakse in kulturnih projektov participatornega značaja

V letu 2020 zaradi epidemioloških razmer v večji meri ni bilo mogoče izvajati programov in projektov, ki bi temeljili na participatornem značaju oziroma soudeležbi občinstva.

Zavod Masa je izvedel online projekt Mandle Reuterja, v katerem je izpostavil tudi participatorno plat, saj je bilo gledalcem omogočeno, da so ob ogledu interaktivne vizualije posneli zaslon (t.i. *screenshot*) svojega pogleda in fotografijo posredovali galeriji in avtorju. S tem je projekt nadgradil siceršnji dialog z virtualnim umetniškim delom, v katerega gledalec vstopa prek ekrana in izbira načine pogleda v in na umetniško delo.

4. cilj: Vzpostavljanje temeljev za razvoj umetnostnega trga in vzgoje občinstva

V letu 2020 je strokovna komisija za vizualne umetnosti obravnavala prijavo Zavoda za sodobne umetnosti in kulture Gulag, ki jo je pripravil skupaj s sekcijo Mednarodnega združenja za raziskovanje umetnostnih trgov za področje srednje in vzhodne Evrope - TIAMSA z naslovom Intenzivnost ljubljanskih trgov vizualne umetnosti, diskurzivni dogodki. Strokovna komisija sicer prijave ni sprejela v sofinanciranje, kajti pogrešala je bolj izvirno in celovito konceptualno zasnovo projekta, čeprav je imela izhodiščna ideja zanimiv raziskovalni in umetniški potencial, vendar je bila usmerjenost projekta in njegovih diskurzivnih dogodkov v bolj ozko strokovno javnost, kar je zmanjšalo dostopnost projekta širši javnosti.

V letu 2020 je Zavod Ravnikar Gallery Space sodeloval na več mednarodnih umetnostnih sejmi: Art Rotterdam v okviru programa New Art section in ViennaContemporary, Društvo Photon je sodelovalo na umetniškem sejmu Art Basel in Zavod P.A.R.A.S.I.T.E. Museum pa na sejmu ViennaContemporary 2020.

Galerijski prostori MOL

V okviru razstavnega programa v prostorih MOL smo v letu 2020 prispevali k ozaveščanju ekoloških tem z razstavami *So lahko invazivne rastline tudi uporabne*, *Čebele se v Ljubljani dobro počutijo*, *Čudovit svet metuljev* in *Izberi čistejši način prevoza!* v okviru Evropskega tedna mobilnosti 2020. Podporo smo izkazali tudi družbeno angažiranim razstavnim projektom *Kaj so nevladne organizacije?* pod okriljem Mirovnega Inštituta in Centra za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, *Razstava spirou4rights* pod okriljem Francoskega inštituta v Sloveniji, *20 let Parade ponosa v Ljubljani* Društva Parada ponosa in *Literatura, kaj mi poveš?* v sklopu Akcijskega načrta Enakost spolov v Mestni občini Ljubljana ter se s tem učinkovito vključili v različne aktivnosti ozaveščanja današnje družbe. Na pobudo Javnega zavoda Mladi zmaji se je razstava v Galeriji Kresija Jošt Franko: Nicht Fallen, priključila mednarodnemu projektu Art of Bite, ki želi približati sodobno umetnost mlajši generaciji s pomočjo digitalne tehnologije.

5. cilj: Povečanje števila projektov, ki na prepričljiv način na področju vizualnih umetnosti poudarjajo posamezne avtorske opuse

V okviru galerijske dejavnosti v prostorih MOL (Galerija Kresija in atriji Mestne hiše) so svoje avtorske opuse predstavili Manica Klenovšek Musil, Enej Gala, Tanja Lažetič, Tina Dobrajc, Jošt Franko, Jasna Kralj Pavlovec, Andrej Lamut, Tilyen Mucik in Tea Curk Sorta. Razstavljalci, samozaposleni v kulturi in fizične osebe, so bili v sklopu brezplačne uporabe razstavišča upravičeni tudi do izplačila honorarja za konceptualno prilagoditev razstavnega projekta za dodeljen razstavni prostor.

2.3. Glasbene umetnosti

1. cilj: Zagotoviti pogoje za kontinuirano izvajanje kakovostne glasbene produkcije in postprodukcije

V letu 2020 se je začelo novo štiriletno obdobje na podlagi javnega razpisa za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2020 do 2023 sofinancirala MOL. Na področju glasbenih umetnosti je bilo sklenjenih trinajst pogodb z organizatorji glasbenih dogodkov. Izvajalci imajo na ta način štiri leta zagotovljena sredstva lokalne skupnosti, kar jim omogoča, da svoj program načrtujejo, sklepajo koprodukcijske in izvajalske pogodbe ter si zagotovijo boljše poslovne pogoje. Leto 2020 je na področju glasbenih umetnosti močno zaznamovala epidemija in za daljše obdobje onemogočila izvajanje glasbenega programa. Programski izvajalci so se morali izjemno hitro prilagoditi in preoblikovati program v spletne dogodke, dogodke na zunanjih površinah ali neposredne prenose koncertov na družbenih omrežjih, da so zastavljeni program lahko izvedli. Prav področje glasbenih umetnosti je zaradi svoje narave (večje zasedbe, občutljivi instrumenti, akustičnost prostorov...) epidemija najbolj prizadela. MOL je izvajalcem pomagala tudi z možnostjo uporabe postori (Rdeča dvorana) za izvedbo in snemanje posameznih dogodkov.

Programski dosežki javnih zavodov v letu 2020:

Festival Ljubljana

Program javnega zavoda Festival Ljubljana ohranja najvišjo kakovostno raven, v poletnih mesecih uspešno izpolnjuje svoje poslanstvo kot ambasador visoke kulturne ponudbe, vse bolj pa se iz zgolj poletnega programa razširja v program, ki poteka vse leto (Zimski festival). Festival je regijsko zelo močan in je zaščitna znamka poletnega kulturnega dogajanja v Ljubljani. Festival Ljubljana že vrsto let pripravlja glasbeni cikel Mladi virtuozi, s katerim želi širši javnosti predstaviti največje slovenske glasbene talente, večinoma zmagovalce Državnega tekmovanja mladih glasbenikov. Ciklus sedmih koncertov Mladi virtuozi je sčasoma postal mednarodni, možnost koncertiranja so dobili mladi, izjemno nadarjeni interpreti, nagrajenci mednarodnih tekmovanj. Festival Ljubljana je tudi koproducent Junija v Ljubljani, ki pomembno širi dostopnost kakovostne kulturne produkcije v mestu. V letu 2020 je bilo doseganje tega cilja izjemno oteženo, epidemija, ki je zaustavila javno življenje, je močno posegla tudi v pripravo Ljubljana Festivala. Kljub vsemu je Festivalu Ljubljana uspelo umetnost vrniti na odrske deske in 68. Ljubljana Festival je bil prvi festival po uradnem preklicu epidemije, ki je bil izveden v takšnem obsegu tako v Evropi kot na svetu. Otvoritveni koncert festivala je bil v času po uradnem preklicu epidemije prvi koncert s celotnim orkestrom, dvema zboroma, dirigentom in mednarodnimi solisti v Evropi. Dogodek je bil posvečen 250-letnici rojstva Ludviga van Beethovna, njegova 9. simfonija je zazvenela pod taktirko gostujočega dirigenta Charlesa Dutoita z Orkestrom in Zborom Slovenske filharmonije in Komornim zborom Megaron, Koncert za klavir in orkester v c-molu pa je odigrala Dubravka Tomšič Srebotnjak. Ob visokem jubileju enega osrednjih skladateljev slovenske popevke, Mojmirja Sepeta, se je Simfonični orkester RTV Slovenija poklonil Sepetovim znanim popevkam. Anton Podbevšek Teater je v režiji Matjaža Bergerja predstavil Talko Paula Claudela. Flavtistka Irena Grafenauer je skupaj s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in Matom Bekavcem nastopila na odru na Kongresnem trgu, na koncertu *We love Mozart*, sledil je izjemno nadarjeni slovenski violončelist Bernardo Brizani, ki je skupaj s Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije izvedel Tartinijev koncert Odsevi. Klarinetist Mate Bekavac je obiskovalce popeljal na nostalgичno popotovanje v izgubljene čase na koncertu *Spev minljivosti*. V avgustu je občinstvo dočakalo slovito sopranistko Ano Netrebko in tenorista Jusifa Ejvazova s koncertom opernih arij. Uradni zaključek 68. Ljubljana Festivala se je zgodil v Cankarjevem domu z gostovanjem Filharmoničnega orkestra milanske Scale, ki mu je dirigiral Fabio Luisi, za klavirjem pa je nastopil Alessandro Taverna.

Izvedli so dela Wolfganga A. Mozarta in Ludwiga van Beethovna. Umestitev gostovanja milanskega orkestra na spored je bila po izjemno težkih mesecih, ki so zaznamovali prvo polovico 2020, ter epidemiji, še posebno pomenljiva.

Center urbane kulture Kino Šiška

Center urbane kulture Kino Šiška (v nadaljnjem besedilu: Kino Šiška) se je uveljavil kot vodilni organizator oziroma posrednik glasbenih dogodkov. Poleg glasbenih, njihov delokrog zajema tudi dogodke iz področij uprizoritvenih, intermedijskih in vizualnih umetnosti. Vsi dogodki sledijo načelu kakovosti in predstavitve za občinstvo zanimivih projektov. S svojim delovanjem dokazujejo, da so javni zavod z živo produkcijo, ki presega meje in predstavlja živahno stičišče kulture in sociološko naravnanih dogodkov.

Zaradi epidemije so se bili primorani programsko osredotočili na lastno produkcijo s predvsem domačimi umetniki. Poseben poudarek je v Kinu Šiška ostal na glasbenem programu, ki ga je v letu 2020 zaznamovala epidemija in inovativnost pri razvijanju novih formatov in načinov posredovanja koncertne glasbene ustvarjalnosti za premagovanje kriznih ovir. Organizirali so odmevno šesto edicijo festivala MENT Ljubljana in online predstavljanje slovenskih bendov v tujini v okviru MENT platforme. Uspešno so lansirali serijo interaktivnih spletnih koncertov ŠTREAM in plačljive serije hibridnih in (ali) spletnih koncertov HIBRID. V poletjem obdobju so koncertni program preselili na odprto na mali oder terase Kavarne Kina Šiška. V sklopu celodnevnega urbanega dogodka na prostem Šiška Open se je ob navdušenem odzivu publike predstavila zasedba Pijammies s svojim prvencem. Uspešno so izvedli tudi sedmo sezono Špil lige. Uspešni sta bili tudi ekskluzivni performativni in plesni premieri (Sedaj sem ... neskončnost in Oči, ki letijo) in izredna virtualna izvedba plesne uprizoritve Aliena Express (Neodpovedan let), ter predvsem deveta izvedba mednarodnega festivala sodobnega plesa CoFestivala, ki je v letu 2020 izvedel tudi izobraževalni Atelje v sodelovanju z Evropsko mrežo plesnih hiš EDN.

Kino Šiška s svojim delovanjem izpolnjuje svoje ključne dolgoročne cilje: postati organizator, promotor in producent slovenske glasbene scene in mladih kreativnih skupin z drugih področij ter poskrbeti za postprodukcijo dogodkov po celi Evropi. Posebno pozornost so namenili tudi družbeni odgovornosti, trajnostnemu razvoju, investicijam in vzdrževanju visokih tehnoloških in logističnih standardov.

2. cilj: Urediti vadbene prostore za glasbenike, predvsem za sodobno avtorsko, klasično in jazz glasbo (t. i. Black Box - Šiška Hub)

V prostorih blizu Kina Šiška, na Trgu Prekomorskih brigad 1, v katerih je pred časom delovala Upravna enota Ljubljana – Izpostava Šiška, nastaja novo umetniško središče t.i. Šiška Hub. V večnadstropni stavbi je svoje pisarniške in produkcijske prostore že našlo precej (30) kulturnih društev, zasebnih zavodov in ustvarjalcev s področja kulture, v pripravi pa so tudi produkcijski prostori, odprte galerije, studii, ateljeji in prireditveni prostor, ki bo namenjen tudi vadbi in preizkušanju glasbenih ustvarjalcev.

3. cilj: Vzpostavitev novega prostora glasbenega ustvarjanja in prezentacije

Glasbena hiša, ki bi združevala produkcijske in vadbene prostore, hkrati pa omogočala obiskovalcem dostopanje do virtualnih glasbenih vsebin oziroma poslušanje glasbe, je projekt, ki bi ga vsebinsko umeščali v različne prostore. Ljubljana ima nekaj zbirk instrumentov in glasbenih

materialov, ki pa so bolj arhivsko-muzejske narave. Združitev stare in sodobne glasbene ustvarjalnosti različnih glasbenih žanrov in možnost interaktivnega sodelovanja potencialnih obiskovalcev Hiše glasbe bi lahko Ljubljani doprinesla zanimivo stičišče, kjer bi se srečali ljubitelji, ustvarjalci in poustvarjalci glasbene umetnosti. Delno bomo ukrep uresničevali v večnamenski dvorani v prenovljeni Palači Cukrarna in v nastajajočem Šiška Hubu, v prihodnosti pa bi tovrstna vsebina lahko našla svoj prostor v prenovljenih Križankah.

2.4. Intermedijske umetnosti

Področje intermedijskih umetnosti zajema programe in projekte, ki se opisujejo predvsem kot spletna umetnost, virtualna, povečana in razširjena resničnost, intermedijski performans, interaktivna instalacija, robotska umetnost, kibernetska umetnost, digitalno arhiviranje, umetna inteligenca, internet stvari, bio umetnost, raziskovalna medijska umetnost oziroma različni prepleti naštetega. Gre za projekte, ki na umetniški način uporabljajo in predstavljajo procese, produkte ter vplive tehnologij, znanosti in z njimi povezanih praks, pri čemer sodobne tehnologije uporabljajo na reflektiven, kritičen, ustvarjalen in raziskovalen način.

Na področju intermedijskih umetnosti ni ustanovljenih javnih zavodov, so pa bili nekateri odmevni projekti izvedeni v okviru javnega zavoda Muzej in galerije mesta Ljubljane v sklopu pete edicije festivala Indigo z naslovom *Zdaj je prepozno*. Festival Indigo je bil sploh eden redkih v letu 2020 uspešno izvedenih festivalov tega tipa v Evropi. Festival MGML organizira v koprodukciji z beograjskim Marsh Creative Production, edicija 2020 pa je potekala skupaj še z drugimi koproducenti. Z Goethe-Institut Ljubljana in mednarodnim heglovskim združenjem Aufhebung so pripravili mednarodno filozofsko konferenco v počastitev 250. obletnice rojstva nemškega filozofa G. W. F. Hegla. Z zavodom Maska pa so na konferenci Prekarnost ali samoupravljanje? in na spremljajočih dogodkih obeležili 100 let od izida prve številke revije Maska in hkrati izid njene 200. številke.

Poleg tega je galerija Vžigalica, ki deluje v okviru javnega zavoda MGML, v letu 2020 izvedla več odmevnih intermedijskih projektov:

- Saeko Kawai - Saeborg: Klavnica 17, Izhajajoč iz Kiborškega manifesta, eseja teoretičarke Donne Haraway iz leta 1991, je umetnica Saeborg odkrila svojo osebno, spolno in umetniško svobodo v koži sanjskih likov iz lateksa. Klavnica 17, ki je ime povzela po knjigi Kurta Vonneguta Klavnica 5 in je to že enajsta izvedba in vendar prva solo razstava Saeborg v Evropi.
- Razstava in festival A dela?: Razstava A dela? je bil uvod v istoimenski festival, ki ga je med 24. in 28. avgustom 2020 na različnih lokacijah v Ljubljani organiziralo Društvo Ljudmila v okviru evropske mreže raziskovalnih, izobraževalnih in umetnostnih institucij EASTN-DC. Na razstavi A dela? so bile predstavljene novejšje produkcije transdisciplinarne raziskovalne in razvojne platforme ZKM_Hertz-Lab, ki pod okriljem medijskega centra ZKM Karlsruhe od leta 2017 združuje Inštitut za vizualne medije ter Inštitut za glasbo in akustiko.
- UNIKUM (Emil Krištof, Gerhard Pilgram, Niki Meixner): V vlogi selektorjev četrtega cikla razstav Ljubljana se klanja Sloveniji je tokrat nastala v sodelovanju z Kulturnim centrom univerze v Celovcu UNIKUM z avtorji Emilom Krištofom, Gerhardom Pilgramom in Niki Meixnerjem.

Mnogi projekti nastajajo v sodelovanju s podobnimi kulturnimi iniciativami, med njimi Slovensko prosvetno društvo Rož iz Šentjakoba v Rožu ali pa svojevrstna gledališka

skupina VADA iz Celovca. Obe skupini sta znani po svojih politično doslednih ter inovativnih umetniških produkcijah. PROTI:GIBANJE | GEGEN:BEWEGUNG predstavlja dela umetnic in umetnikov, vezanih na sodobne kulturne pozicije iz avstrijske Koroške.

V letu 2020 so bili v okviru programskega sofinanciranja na področju intermedijskih umetnosti sofinancirani programi štirih izvajalcev. Dva programska izvajalca, Društvo Ljudmila in Zavod Projekt Atol, sta svoje delovanje še naprej izvajala predvsem z izvajanjem programa v prostorih Osmoza na Slovenski cesti 54, ki so v lasti MOL in v brezplačni uporabi za nevladne organizacije. Prostore delijo še z Zavodom Delak, svoje projekte pa tam predstavljajo tudi drugi izvajalci s tega področja. Deljenje delovnih prostorov za kulturne organizacije je ena od dobrih praks, ki smo jih uvedli v okviru zagotavljanja pogojev dela za nevladne organizacije.

Programski izvajalec Cirkulacija 2 je tudi lani uspešno nadaljeval s programom, ki temelji na povezovanju znanosti in umetnosti, pri tem jim je bila v veliko spodbudo dodelitev začasnega razstavnega prostora v podhodu Ajdovščina, ki je zaživel z eksperimentalnimi projekti, ki so predstavljali tehnološko plat umetniških projektov. Zavod Cona je v letu 2020 nadaljeval z uveljavljenim delovanjem radioCona, nadgradili so sodelovanje z Botaničnim vrtom, v okviru katerega so v prostoru Rastlinjaka Tivoli začeli projekt Steklenik, s katerim preko zvočnih raziskav narave in okolja povezujejo umetniške in znanstvene prakse. Še posebej je izstopal projekt Luka Prinčiča Rizosfera, ki je izpostavil progresivne znanstvene poglede in ideje v polju ekologije in jih preobrazil v umetniško produkcijo.

1. cilj: Povečati število projektov/programov, ki se pri umetniški obravnavi aktualnih znanstvenih in tehnoloških procesov, produktov ter z njimi povezanih praks lotevajo družbeno in okoljsko relevantnih tem z vključevanjem marginaliziranih družbenih skupin in okoljskih tematik, ki so zaradi hitrega tehnološkega razvoja najbolj ogrožene

Pričujoči cilj je bil realiziran predvsem v okviru projektov izbranih na Javnem razpisu izbor kulturnih projektov, ki jih je v letu 2020 sofinancirala MOL, in sicer je pri tem izstopal projekt izvajalca mlajše generacije Anžeta Seklja Polarnost, kot tudi projekt Riologia avtorice Robertine Šebjanič, ki skozi različne pobude in akterje preizprašuje človekov odnos do različnih nečloveških entitet. S svojim projektom je razvijala idejo urbane narave, ki združuje umetnost, znanost, kolektivne akcije ter državljansko zavest.

2. cilj: Povečati širšo zastopanost manj uveljavljenih ali še neuveljavljenih umetnic in umetnikov ter drugih deležnikov (npr. raziskovalcev ali poklicnih sodelavcev drugih disciplin) v prijavljenih programih in projektih ter s tem spodbujati raznolikost področja intermedijskih umetnosti

Vsi programske izvajalci na področju intermedijskih umetnosti so v okviru svojih programov poseben poudarek dajali mlajšim sodelavcem, ki na takšen način lažje producirajo svoja dela, saj so produkcijski stroški kot del samostojnih projektov pogosto preveliki in jih je lažje kriti v okviru sodelovanj večjih producentov. V okviru projektnih izvajalcev pri tem izstopa Zavod Sektor, ki preko svojega delovanja ponuja možnost produkcij del mlajših in neuveljavljenih izvajalcev.

2.5. Knjiga in knjižnična dejavnost

2.5.1 Knjiga in bralna kultura

1. cilj: Dvig zanimanja za knjigo in branje pri vseh ciljnih skupinah ter povečanje prisotnosti knjige v mestu

Od leta 2015, ko je Ljubljana prejela Unescov naziv mesto literature in se vključila v Unescovo mrežo kreativnih mest, izvajamo številne programe in podpiramo knjižne projekte z namenom spodbujanja branja in nakupovanja knjig.

V okviru Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov smo podprli 9 projektov, ki so na različne načine spodbujali branje. Kljub epidemiji so bili vsi projekti izvedeni in cilji doseženi. Prav tako smo uspešno izpeljali projekt Ljubljana bere, v okviru katerega so triletniki na sistematskem pregledu pri pediatru prejeli vrhunsko knjigo Drobtine iz mišje doline avtorice Anje Štefan in ilustratorke Alenke Sottler, prvošolci so na prvi šolski dan prejeli knjigo Korenčkov palček avtorice Svetlane Makarovič in ilustratorke Maje Kastelic, četrtošolci pa knjigo Kokodajsa v mestu avtorice Maše Ogrizek in ilustratorja Mihe Hančiča. V sodelovanju z Vodnikovo domačijo in Mladinsko knjigo založbo d.d. smo za knjigo Korenčkov palček pripravili tudi predstavitveni film in pedagoško gradivo, enako je za knjigo Kokodajsa v mestu pripravila založba MIŠ d.o.o.

Ljubljana je konec leta 2020 prejela sporočilo o podaljšanju naziva »Branju prijazna občina«, ki ga podeljujeta Skupnost občin Slovenije in Združenje splošnih knjižnic Slovenije in se zavezala, da bo tudi v prihodnje spodbujala dobre prakse spodbujanja branja.

V letu 2020 je MOL nadaljeval podporo programu Vodnikove domačije Šiška, ki je nedvomno ena pomembnejših literarnih prizorišč v mestu, še posebej dobro pa se je vključila v lokalno okolje. V Vodnikovi domačiji uspešno izvajajo raznolike programe spodbujanja branja, pisanja in pripovedovanja za različne starostne skupine. Programi so dobro načrtovani, uspešno sodelujejo z vzgojno varstvenimi zavodi in lokalnimi organizacijami, njihove prireditve so odlično obiskane. Posebej izpostavljamo dva večja projekta za mlada občinstva - Festival angažiranega pisanja Itn., ki ga pripravljajo v sodelovanju s skupino dijakov in Mladinsko knjigo založbo d.d. ter Otroški knjižni festival, ki pred počitnicami otroke vabi k branju. Obe prireditvi sta pritegnili veliko število obiskovalcev.

V posebnem letu 2020 je pisarna mesta literature izvedla nekaj odmevnih projektov spodbujanja branja in nakupovanja knjig:

- Sejem s kavča (ob svetovnem dnevu knjige aprila 2020) – prvi slovenski spletni knjižni sejem, ki je bil odlično sprejet tako pri založnikih kot bralcih, saj je na njem sodelovalo približno 50 založb, spletno stran pa je obiskalo preko 10.000 ljudi;
- tri Sejme na zraku (konec maja in septembra na vrtu Društva slovenskih pisateljev (v nadaljnjem besedilu: DSP) in konec junija v parku Zvezda) – prvi Sejem na zraku je bil ena prvih javnih kulturnih prireditev po koncu zaprtja, zaradi velikega uspeha je bil nato izveden še v parku Zvezda in se septembra vrnil spet na dvorišče vrta DSP;
- v sodelovanju s časopisno hišo Delo d.o.o. se je vzpostavila mesečna rubrika, v kateri predstavljamo mlade avtorje in literarne kritike, s čimer spodbujamo prisotnost mladih v slovenski publicistiki;
- reportaže iz domačih knjižnic izvajajo v sodelovanju z revijo Outsider, z njimi pa želimo spodbujati zavedanje o pomenu domačih knjižnic za razvoj bralne kulture;

- eseji o mestu literature predstavljajo Ljubljano kot literarni mesto, objavljeni so v reviji Bukla in na spletni strani mesta literature (v letu 2020 so eseji napisali Ana Svetel, Mojca Pišek, Jedrt Jež Furlan, Nina Granda, Andrej Predin in Esad Babačić);
- vodstvo Po poteh ženske literarne Ljubljane je zaživelo ob 8. marcu v sodelovanju z zavodom Urbana Vrana z namenom spoznavanja življenja in dela v Ljubljani živečih avtoric;
- POP-UP knjigarna Mesta literature - gre za priložnostno knjigarno s pestrim naborom tematske literature, ki se pridruži različnim dogodkom v mestu (8. marec, festival Poletje na platnu, svetovni dan poezije,...).

Poleg tega so organizirali več pogovorov o aktualnih tematikah: z gostoma mreže ICORN, ob 100 požiga Narodnega doma v Trstu, v okviru festivala Fabula o mestih prihodnosti itn.

Pomembno referenčno mesto za knjigo v Ljubljani ostaja spletna stran *mestoliterature.si*, kjer so na sistematičen način predstavljena pomembnejša literarna prizorišča in organizacije, obsežen seznam knjižnic, knjigarn, založb in drugih z literaturo povezanih prostorov, kar vse skupaj tvori literarni zemljevid mesta. Na spletni strani je tudi pregled literarnih prireditev v mestu, ki so na ta način prvič zbrani na enem mestu.

Med prizadevanji pisarne je tudi zagotavljanje prisotnosti literature in literarnih vsebin v kontekstih, ki nanje sicer niso osredotočeni, in tako so v sodelovanju s Kinoteko avgusta 2020 že drugič pripravili festival Poletje na platnu in med platnicami, katerega fokus je bil na literarnem in filmskem žanru kriminalke. Obiskovalci so si ogledali filme Psiho, Gosford park, Globoko spanje,...po filmih pa so potekali pogovori z ustvarjalci različnih zvrsti. Na prizorišču so v sodelovanju z založniki organizirali pop-up knjigarno s posebnim izborom knjig, povezanih s temo festivala.

V času festivala Junij v Ljubljani smo skupaj z zavodom Divja misel v parku Zvezda organizirali Knjižnico pod krošnjami, z namenom promocije branja in knjige ter Ljubljane kot Unescovega mesta literature.

V drugem delu leta smo nadaljevali z bralnimi dogodki Večer z Manco Košir. Zgodbe o knjigah in ljudeh. Vsako drugo nedeljo v mesecu nagrajenka MOL za širjenje bralne kulture in ambasadorica akcije Gospodarske zbornice Slovenije Slovenija bere, Ljubljani - Unescovemu mestu literature, približuje knjige v pogovorih z radoživimi, ustvarjalnimi knjigoljubci. Zaradi epidemije so se bralni večeri preselili na splet, kjer si jih v neposrednem prenosu ogleda preko 100 ljudi.

Tik pred začetkom epidemije je bil v okrnjeni obliki izveden festival Fabula. Napovedani avtorji Sheila Heti, Edouard Louis in Sara Stridsberg so prihod v Ljubljano odpovedali, zato so bili nekateri dogodki izvedeni virtualno. Odprtje festivala je bilo kljub temu izjemno uspešno, saj je Bernard Schlink napolnil Linhartovo dvorano Cankarjevega doma. Knjige gostujočih avtorjev so izšle v slovenskih prevodih in bile naprodaj po ugodni ceni.

2. cilj: Dvigniti prepoznavnost Ljubljane kot Unescovega mesta literature

Pisarno Ljubljane - mesta literature upravlja zavod Divja misel, ki je na Vodnikovi domačiji vzpostavil pisarno mesta literature. Temeljni cilji delovanja pisarne so povezovanje in krepitev sodelovanja med akterji na literarnem področju v mestu, ozaveščanje in obveščanje javnosti o

aktivnostih mesta literature ter aktivno sodelovanje v mreži mest literature, povezovanje in sodelovanje pri projektih, na festivalih in vzpostavitev pozitivnih praks mednarodnih izmenjav, da bi pisarna postala središče ključnih podatkov o Ljubljani kot mestu literature.

Ena izmed pomembnejših pridobitev v okviru Unescovega mesta literature je vzpostavitev dveh dvomesečni literarnih rezidenc v Švicariji, ki v letu 2020 zaradi epidemije nista bili realizirani.

Udeležili smo se letnega srečanja mreže Unescovih kreativnih mest, ki je potekala na spletu. Ljubljana je bila tudi v letu 2020 namestnica koordinatorja Unescove mreže mest literature, s čimer smo prevzeli še večjo odgovornost in aktivno sodelovanje v mreži.

Jeseni smo od Unesca prejeli UNESCO oceno poročila Ljubljane za obdobje od leta 2015 do 2019, ki ga je ocenil kot odlično ter posebej izpostavil prizadevanja za povezovanje in sodelovanje vseh akterjev na področju knjižne verige (literarni zajtrki, knjižni sejmi, promocija bralnih dogodkov ...). Ljubljana se znotraj mreže uveljavlja kot odprto mesto, ki ima pomembno vlogo tudi v mreži mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN in veliko pozornost namenja projektom spodbujanja branja za vse ciljne skupine, pri čemer odlično sodeluje s celotnim knjižnim sektorjem. UNESCO je v oceni poročila posebej pohvalil prizadevanja za uvedbo univerzitetnega programa ustvarjalnega pisanja in spodbujanje mladih za aktivnejše vključevanje v literarne aktivnosti.

2.5.2 Knjižnična dejavnost

1. cilj: Krepitev dostopnosti knjižničnih storitev za prebivalce in prebivalke ter obiskovalce in obiskovalke MOL

Mestna knjižnica Ljubljana (MKL) je zaradi ukrepov za omejitev širjenja virusa v letu 2020 zaprla vrata vseh enot za nezanemarljiv del leta, zaradi česar so v manjši meri padli tudi številčni kazalci. Kljub temu so izvedli večji del načrtovanih aktivnosti, ki so jih večinoma preusmerili na svetovni splet. V letu 2020 beležijo velik porast spletnih vpisov v knjižnico (370 v letu 2019 in skoraj 2.000 novih članov v 2020). Kot pozitivna se je izkazala tudi možnost vračila gradiva v katerikoli od enot - na ta način je zaokrožilo preko 55.000 kosov gradiva. Vse leto so uspešno izvajali projekt Mački v žaklju (vnaprej pripravljeni paketi več knjig, ki si jih uporabnik izposodi »na presenečenje«) in tako izposodili 22.500 vnaprej pripravljenih vrečk in v njih 87.411 knjig. Nadgradili so sistem naroči - prevzemi; rezervacije prostega gradiva (omogočali so jih v posebej za to pripravljenem spletnem obrazcu) so v primerjavi s predkoronskim letom narasle za 90 %, narasle so tudi izposoje e-knjig (Biblos) in zvočnih knjig (Audibook), ki so se v preteklem letu povečale za 184 % glede na leto 2019. Skupna izposoja je tako v letu 2020 padla skoraj za tretjino, krepitev digitalnih storitev pa je povzročila porast izposoje v digitalni obliki za skoraj trikrat glede na leto 2019 in znaša 98.113 enot.

2. cilj: Digitalizacija storitev in večja ponudba e-vsebin

Čas delovanja knjižnice v spremenjenih razmerah so izrabili za izvedbo inventure gradiva in opremo gradiva z RFID v osmih knjižnicah - oba procesa sta potekala istočasno (Knjižnica Prežihov Voranc, Knjižnica Zadvor, Knjižnica Glinškova ploščad, Knjižnica Grba, Knjižnica Črnuče, Knjižnica Rudnik, Knjižnica Fužine in Knjižnica Jurij Vega, Dol pri Ljubljani). Število knjigomatov v mreži knjižnice so povečali na skupno 19. Izboljšali so dostopnost knjižničnih storitev za vse prebivalce (oddaljeni vpis v knjižnico, nadgradnja in širitev e-obveščanja,

promocija storitev preko spletnega iskalnika Google). Uporabnikom knjižnice so med prvimi v slovenskem okolju ponudili dostop do platforme Audibook za izposojanje zvočnih knjig v slovenskem jeziku, ter razširjen izbor naslovov elektronskih knjig preko platforme Biblos. V ta namen so zakupili 2.671 licenc, izbranih po kriterijih nabavne politike MKL. Uporabnikom je tako na razpolago 3.354 naslovov leposlovja in deloma strokovnega gradiva v on-line obliki za odrasle in mladino v slovenščini. Uporaba elektronskih knjig in izposoja e-vsebin na različnih platformah (PressReader, Kanopy, Kamra, dLib) se je zaradi delovanja knjižnice v spremenjenih razmerah občutno povečala, skupno 184 % glede na leto pred tem. Zaradi delovanja knjižnice v spremenjenih razmerah so prireditvene in izobraževalne dejavnosti v večji meri preselili v virtualno okolje. V letu 2020 so bile ustanovljene delovne skupine za pripravo in načrtovanje spletnih dogodkov MKL, zato so pričeli usklajeno pripravljati in izvajati program v spletnem okolju (pretočne vsebine, v živo dostopne preko družbenih profilov Facebook in Youtube MKL in njihova kasnejša dostopnost v spletnem arhivu vsebin MKL). V letu 2020 smo izvedli projekt digitalizacije starejšega domoznanskega gradiva za objavo na portalu Digitalne knjižnice Slovenije, vsebine so v obliki posebnih zbirk objavljene tudi na domoznanskem portalu Kamra in domoznanski podstrani MKL. Na nacionalni ravni so sodelovali pri aktivnostih za vzpostavitev pogojev za trajno ohranjanje elektronskega domoznanskega gradiva (digitalnih in digitaliziranih virov), ki so v lasti ali jih kreirajo slovenske splošne knjižnice, ter postopkih za prilagoditev (lokaliziranje) vsebin, ki jih objavljajo knjižnice na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

3. cilj: Razvoj knjižnične mreže za boljši dostop do storitev knjižnice za vse prebivalce in prebivalke

V mesecu maju 2020 je začela na novi lokaciji delovati Knjižnica Polje. Največje pridobitve so v večji površini (685 m²), možnosti dostopa za gibalno ovirane ter v ločenih prostorih za učenje, izvedbo pravljčnih ur, prireditvene in ustvarjalne dejavnosti (t.i. *kreativnica*). V mrežo MKL je bila vključena tudi Knjižnica Jurij Vega iz Občine Dol pri Ljubljani (s tem se je uredil pravni status knjižnice). V mreži MKL z okrog 18.800 m² prostorov se redno izvaja prenova prostorov za boljšo uporabniško izkušnjo in dostop do storitev ter uvaja napredna IKT za samostojno uporabo knjižnice (19 knjigomatov). V letu 2020 se je zaradi delovanja knjižnice v spremenjenih razmerah v veliki meri preneslo izvajanje storitev knjižnice v virtualno okolje.

2.6. Film

1. cilj: Zagotoviti dostopnost do kakovostne filmske produkcije in filmske vzgoje za vse ciljne skupine prebivalstva v mestnem središču

Če je bilo leto 2019 za javni zavod Kinodvor v številnih pogledih izjemno (prvič so presegli mejo 130.000 obiskovalcev), je leto 2020 zaznamovala epidemija. Zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja virusa je Kinodvor nemoteno deloval le 72 dni, kar 157 dni je bil povsem zaprt za obiskovalce, 137 dni pa je deloval z omejitvami. Padec števila obiskovalcev in bruto prihodka od prodaje vstopnic v letu 2020 je bil kar za okoli 65 %.

V letu 2020 so na 1.114 projekcijah in spletnih predvajanjih zabeležili 53.536 gledalcev. V kinu so na 995 projekcijah zabeležili 46.076 obiskovalcev, od tega 7.618 na Filmu pod zvezdami. Potrebno je prišteti še oceno 1.440 obiskovalcev brezplačnih projekcij Letnega kina na Kongresnem trgu, 226 projekcij Programa za mlada občinstva s filmsko vzgojo je v letu 2020 obiskalo 12.992 obiskovalcev, od tega so 5.018 obiskovalcev zabeležili na 135 projekcijah

Kinobalonovega rednega programa, 7.974 učencev in dijakov pa na 91 projekcijah v okviru Kinodvorovega šolskega programa. Programa *Kinotrip - mladi za mlade* se je na 5 projekcijah udeležilo 292 obiskovalcev, od tega je bilo 97 obiskovalcev na prvem dnevu festivala Kinotrip, ostali pa so jih obiskali v okviru rednih Kinotripovih projekcij tekom leta oziroma projekcij v okviru rednega programa. V oktobru so začeli izvajati šolske spletne ogledne filme, ki se ga je udeležilo še dodatnih 7.230 učencev na 117 spletnih predvajanjih. Na dveh spletnih silvestrskih predvajanjih so zabeležili 230 gledalcev.

Trije najbolj gledani filmi leta so bili Čas dekleštva (z 2.107 gledalci), sodobna priredba priljubljenega romana v režiji igralke in režiserke Grete Gerwig, Dnevnik Diane Budisavljević, z zgodbo o ženski, ki je med drugo svetovno vojno iz ustaških taborišč rešila na tisoče otrok in Parazit, velik zmagovalec lanskimi oskarji.

V letu 2020 so okrepili prisotnost na spletu (spletna stran in družbena omrežja) in s premišljeno dvosmerno komunikacijo uspeli zadržati število spletnih obiskovalcev. V začetku leta (januar, februar) so zabeležili veliko več podaljšanj članstva v Klubu Kinodvor kot prejšnja leta, kar je bila posledica ciljanega komuniciranja, s katerim so začeli že v letu 2019. Zaradi zaprtja se je vpis novih članov potem sicer zmanjšal za 43 %.

Zavod je takoj po zaprtju zaradi epidemije začel raziskovati in razvijati komplementarne vzporedne načine ponudbe filmskih vsebin in tako je že z začetkom sezone 2020/2021 pričel z izvajanjem šolskih spletnih ogledov filmov, skupaj z Art kino mrežo Slovenije pa so začeli razvijati tudi t.i. kino na zahtevo. S projektom #FilmNaDan so dnevno objavljali vsebinsko utemeljena priporočila za ogled brezplačno dostopnih kakovostnih filmskih vsebin. Na področju filmske vzgojnih programov so s podporo Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje MOL razvili novo spletno mesto za raziskovanje kina in filma - Kinoigrišče, ki otrokom in mladim ponuja vsebine, vezane na raznolike filme. Preko programa »MOL generacije« pa vrtcem in šolam omogočajo tudi spletne filmske projekcije.

Festivalski program predstavlja enega od treh osrednjih programskih stebrov mestnega kina, tudi njihovo izvedbo v letu 2020 pa je seveda zaznamovala epidemija, zato je bilo tudi festivalsko dogajanje v večini predstavljeno na splet.

Kinodvor uspešno sodeluje z drugimi mestnimi kulturnimi institucijami, predvsem v okviru programa za mlada občinstva, v času spomladanskega zaprtja pa se je ekipa Kinodvora vključila tudi v mrežo prostovoljcev MOL, ki so lajšali vsakdan starejšim meščanom in meščankam MOL. Pomemben korak na poti k miniplexu mestnega kina je bil marca 2020 uspešno zaključen arhitekturni natečaj. Maja 2020 so rezultati natečaja postali pravnomočni, nadaljnji postopki za začetek projektiranja pa so se zaključili decembra 2020.

2. cilj: Utrjevati podobo Ljubljane, filmu prijaznega mesta

Javni zavod Kinodvor je v sodelovanju z Oddelkom za kulturo izdal brošuro Ljubljana - filmsko mesto. Namen je predstavitev Ljubljane tujim producentom in oglaševalcem. V brošuri slikovno in podatkovno gradivo dopolnjujejo kontakti vseh institucij in drugih organizacij, ki se ukvarjajo s filmom. Na začetku so v brošuri na kratko podane splošne informacije o slovenski zgodovini, pokrajinah, filmski produkciji in kulturi ter možnostih prenočevanja v slovenski prestolnici. Večji del knjižice zavzemajo barvne fotografije znanih in manj znanih ljubljanskih lokacij, zaključijo pa

se z uporabnimi podatki, na primer o praznikih, vremenu, prometnih povezavah, napetosti električnega omrežja itn. Oddelek za kulturo daje tudi vse informacije v zvezi s podatki, ki so v brošuri, in je prevzel tudi koordinacijsko vlogo z drugimi oddelki Mestne uprave MOL pri izdaji dovoljenj za snemanje in s tem olajšal pridobivanje dovoljenj vsem, ki želijo posneti film na območju MOL. Iskanje ustreznih rešitev za lažje pridobivanje dovoljenj za filmska snemanja na javnih površinah MOL terja več sredstev, kot pa je trenutno zagotovljenih v okviru proračuna MOL. MOL zastavljeni cilj uresničuje tudi s pomočjo pri iskanju in zagotavljanju začasnih prostorov, ki so potrebni pri snemanju.

Ukrepa oživitve Filmske točke in podpora kratkim ter dokumentarnim ciljem v letu 2020 še nista bila realizirana, zato se priprava prenaša v prihodnja leta.

2.7. Mediji

Cilj: Spodbuditi nove pristope h kritičnemu vpogledu na področju kulture

Tudi v letu 2020 smo sodelovali z Uredništvom otroških in mladinskih oddaj RTV Slovenija, kjer ob liku bobra Bora promoviramo kakovostne kulturne prireditve in literaturo za otroke, posebej aktivno pa sodelovanje v oddajah Kriškraš in Infodrom poteka v času festivala kulturno - umetnostne vzgoje Bobri. Uspešno sodelovanje smo nadgradili tudi v okviru projekta Čebelice, kjer so slovenske igralka in igralci bobru Boru pred večernim TV Dnevnikom prebirali pravljice slovenskih avtorjev.

Glasilo Ljubljana je pomemben vir obveščanja meščank in meščanov o kulturnem dogajanju v mestu, zato uspešno nadaljujemo in nadgrajujemo sodelovanje in skrbimo, da je v vsaki številki glasila Ljubljane v veliki meri zastopana kultura in umetnost ter ustvarjalci in ustvarjalke iz MOL.

2.8. Podporni kulturni programi

Cilj: Krepitev podpornih kulturnih programov kot razpisnega področja v okviru štiriletnega programskega razpisa

V programskem obdobju 2016-2019 smo podpirali zgolj tri nevladne organizacije na področju podpornih kulturnih programov: SCCA Zavod za sodobno umetnost - Ljubljana, Zavod Radio Študent in društvo SIGIC - Slovenski glasbeno informacijski center. V programskem obdobju 2020-2023 smo število podprtih organizacij nevladnih organizacij povečali na sedem. Štiri dodatno podprte organizacije so: Galerija Boks, KUD Trivia, Z.O.P. - Zavod za oblikovanje prostora in MOTOVILA, Center za spodbujanje sodelovanja v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih. Sredstva za podporne kulturne programe so se v letu 2020 zvišala za 20.000 eurov.

2.9 Transdisciplinarni kulturni programi

V Javnem razpisu za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo sofinancirala MOL v obdobju od 2020 do 2023 smo objavili posebno področje za izvajalce kulturnih programov, ki izvajajo transdisciplinarne programe, ki presegajo tradicionalne delitve med umetniškimi področji. V okviru razpisa smo podprli štiri nevladne organizacije: Mesto žensk, društvo za promocijo žensk v kulturi, Zavod za kulturo, umetnost in izobraževanje Kersnikova, Kulturno umetniško društvo MOTA - Muzej tranzitornih umetnosti in AKSIOMA - Zavod za sodobne umetnosti.

3. Župančičeve nagrade

Cilj: Promocija in dvig zanimanja za vrhunske umetniške stvaritve in umetnike

Župančičeve nagrade 2020 smo zaradi epidemije iz junija prestavili na jesen in jih slovesno podelili 17. septembra v Hribarjevi dvorani na Ljubljanskem gradu.

Župančičevo nagrado za življenjsko delo v letu je prejel **akademik arhitekt Stanko Kristl**, izjemno občutljiv arhitekt ter premišljevalec o prostoru, katerega delo in misel sta pomembno zaznamovala naše mesto. Stanko Kristl sodi v prvo generacijo študentov prof. Edvarda Ravnikarja, ki je ustvarjala izjemno prepoznavno arhitekturo šestdesetih let. Njegovo arhitekturo odlikuje čut za humanost, posveča jo človeku, njegovim potrebam in doživljanju prostora: vrtec Mladi rod se s svojo eksperimentalno zasnovo in posebno obliko prilagaja potrebam najmlajših, atrijske hiše na Borsetovi ulici so še do danes nepresežen primer strnjene nizke stanovanjske arhitekture pri nas. Poseben prispevek mestu pa je njegov projekt urgentnega bloka Kliničnega centra v Ljubljani, ki mu je posvetil velik del svojega ustvarjanja z željo, da bi uresničil kakovostno delovno okolje za zdravnike in human prostor za bolnike.

Župančičeve nagrade za dveletno ustvarjanje (2018-2020) so prejeli:

Dunja Zupančič in Dragan Živadinov, neločljiv umetniški tandem na področju uprizoritvenih umetnosti in širše, ki s svojim delovanjem korenito presegata mestne in državne meje. Projekti in predstave iz preteklih dveh let Odilo. Zatemnitev. Oratorij; Reka, Reka/Syntapiens::IZ; informansom Kozmizem::NUK/3 in Biokozmizem:: IZREKA ju utrjujejo kot ključna umetnika našega časa.

Nina Dragičević, pesnica, ki učinkovito povezuje družbeno kritiko in zvočno eksperimentalni izraz. Je pisateljica, esejistka, teoretičarka, novinarka, skladateljica in eksperimentalna glasbenica, ki s svojo prvo pesniško zbirko Ljubav reče greva spaja besedo, ritem in zvok v presunljivo pripoved in odpira vprašanja o preživetju v današnji družbi ter refleksijo o nezadostnosti klasičnih oblik upora proti nasilju.

Nino de Gleria, glasbenik, ki je kot instrumentalist razvil samosvoj in prepoznaven slog na akustičnem kontrbasu in električni bas kitari, kot skladatelj pa ustvarja na širokem področju najrazličnejših glasbenih izrazov in stilov. Poseben odnos je razvil do otroških in mladinskih gledaliških predstav in mladinskega filma, kjer filmsko dogajanje žlahtno bogati s svojo glasbo, kar je še posebej opazno pri mladinskem filmu Košarkar naj bo 1 in 2.

4. Javni zavodi s področja kulture

Cilj: Ustvariti še stabilnejše finančne, infrastrukturne in organizacijske pogoje za delovanje javnih zavodov na področju kulture, ki jih je ustanovila MOL, s programskim poudarkom na krepitvi koprodukcije z drugimi javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami ter s spodbujanjem razvoja kulturnega turizma.

FESTIVAL LJUBLJANA	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	20	19	19	22	22
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	2	1	1	4	4

Število prireditev	264	270	239	288	162
(od tega prireditve Festivala)	183	225	204	327	138
Število obiskovalcev	100.380	102.148	101.916	137.412	213.930
(od tega prireditve Festivala)	63.280	84.618	88.116	101.014	209.510
Sredstva sponzorjev /donatorjev	907.043 €	818.810 €	933.247 €	821.796 €	765.149 €
Prihodki	4.357.350 €	4.242.080 €	5.007.544 €	5.312.716 €	3.796.684 €
Odhodki	4.355.797 €	4.234.559 €	5.001.228 €	5.293.682 €	3.774.890 €
Delež lastnih prihodkov	39,88 %	37,5 8%	33,95 %	32,33 %	28,47 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	8	7	9	26	18
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	9	7	6	0	4
Število tujih koprodukcij	2	5	1	1	0
Število kulturno - turističnih dogodkov	221	246	239	237	158

KINODVOR	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	15	14	14	14	14
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	9	8	7	7	7
Število projekcij	2.117	1.973	2.071	2.254	995
(od tega Kinobalon)	446	463	502	556	226
Število obiskovalcev	121.213	119.432	119.611	134.052	46.076
(od tega Kinobalon)	34.395	39.146	38.912	40.698	12.992
Sredstva sponzorjev /donatorjev	27.988 €	36.911 €	39.634 €	30.459 €	28.836 €
Število prodanih vstopnic	107.030	113.842	106.093	119.733	42.392
Prihodki od prodanih vstopnic	334.170 €	296.558 €	323.421 €	362.661 €	133.953 €
Prihodki	1.171.279 €	1.201.118 €	1.209.764 €	1.213.866 €	906.089 €
Odhodki	1.168.396 €	1.186.859 €	1.201.360 €	1.191.748 €	849.301 €
Delež lastnih prihodkov	51 %	51 %	47 %	44 %	73 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	10	10	10	7	3
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	14	11	11	9	5
Število tujih koprodukcij	2	2	2	2	2
Število kulturno - turističnih dogodkov	3	2	2	2	2

CENTER URBANE KULTURE KINO ŠIŠKA	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	9	10 (9 MOL, 1 MzK)	11 (8 MOL, 1 last. sred., 1 MzK, 1 ZRSZZ)	10 (8 MOL, 2 last. sred.)	10 (9 MOL, 1 last. sred.)
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	1	1	1	2	1
Število dogodkov	315	312	422	369	268
(od tega osnovni program)	146	172	255	222	133
Število obiskovalcev	107.412	159.005	164.395	141.280	123.048
Zasedenost prizorišč	69,00%	70,79%	76,80%	80,20%	81,7%
Sredstva sponzorjev /donatorjev	96.977 €	108.500 €	68.319 €	41.500 €	60.784 €

Število prodanih vstopnic	45.516	62.271	45.949	44.574	9.343
Prihodki od prodanih vstopnic	473.000 €	418.388 €	372.254 €	478.383 €	152.471 €
Prihodki	1.760.573 €	1.849.775 €	1.928.043 €	2.140.887 €	1.465.642 €
Odhodki	1.757.331 €	1.843.881 €	1.922.598 €	2.139.818 €	1.463.843 €
Delež lastnih prihodkov	49 %	48,50 %	47 %	39 %	37 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	53	41	64	34	52
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	82	85	118	127	56
Število tujih koprodukcij	26	24	12	6	6
Število kulturno - turističnih dogodkov	151	135	192	175	36

MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANE	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	48	50	51.5	51.5	55.5
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)			5 (4 EU sred.; 1 arheolog.)	5 (3 EU sred.; 2 arheolog.)	7 (2 EU sred.; 5 arheolog.)
Obseg zbirke	64.193	62.925	63.610	65.235	65.795
Število razstav	47	49 + 8 gostujočih	50 + 3 gostujočih	60 + 2 gostujoči	41+2 gostujoči
Število vseh dogodkov	1.624	1.598	1534	1457	469
Število obiskovalcev	124.033	108.884 + 100.000 (Tivoli, Kitajska itd.)	109.193 + 15.000 (gostovanja)	117.210 + 289 000 (gostovanja)	33.755+ 78.078 ogledi splet
Sredstva sponzorjev /donatorjev	58.517 €	26.842 €	49.285 €	20.835 €	11.770 €
Prihodki	3.988.816 €	4.027.778 €	5.416.995 €	5.418.717 €	4.378.098 €
Odhodki	3.957.418 €	4.004.244 €	5.403.459 €	5.410.018 €	4.374.247 €
Delež lastnih prihodkov	31,17 %	26,06 %	34,01 %	33,32 %	22,20 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	3	3	3	5	6
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	3	3	5	5	4
Število tujih koprodukcij	1	1	3	4	6
Število kulturno - turističnih dogodkov	54*	62	59	61	29

PIONIRSKI DOM – CENTER ZA KULTURO MLADIH	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	32	32	34	33	32
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	17	17	19	18	13
Število vpisanih v dejavnost	1455	1460	1467	1401	1297
Število vpisanih v kulturno - vzgojne programe	952	975	911	820	790
Število prireditev (od tega v Festivalni dvorani)	325 (157)	347 (168)	362 (184)	394 (203)	103 (83)
(od tega javna služba)	223	240	251	304	
Število obiskovalcev (od tega v Festivalni dvorani)	92.450 (39.769)	98.600 (45.239)	99.400 (46.354)	105.335 (52.455)	11.630 (11.330)
(od tega javna služba)	81.700	82.400	83.700	85.100	
Sredstva sponzorjev /donatorjev	1.265 €	10.030 €	7.140 €	3.940 €	440 €

Prihodki	1.177.176 €	1.304.431 €	1.417.642 €	1.485.068 €	1.223.854 €
Odhodki	1.172.397 €	1.301.434 €	1.415.006 €	1.483.748 €	1.222.212 €
Delež lastnih prihodkov	49,54 %	50,84 %	53,06 %	52,15 %	34,67 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	-	-	1	2	1
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	3	1	5	7	3
Število tujih koprodukcij	-	-	1	2	0
Število kulturno - turističnih dogodkov	-	-	4	7	3

LJUBLJANSKI GRAD	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	45	49	61	69	66
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	20	20	20	20	46
Število prireditiv	596	530	595	616	254
(od tega programske prireditve)	224	235	352	371	152
(od tega nekomercialne prireditve)	54	60	41	14	12
(od tega komercialne prireditve)	318	235	202	231	90
Prevoz z vzpenjačo - vstopnice	413.111	501.571	538.903	590.128	97.600
Število obiskovalcev kulturno-umetniških programov	402.023	405.002	424.695	441.212	79.132
Število obiskovalcev	1.246.737	1.373.319	1.316.339	1.336.190	313.964
Sredstva sponzorjev /donatorjev	174.881 €	140.838 €	113.460 €	103.231,66 €	143.461 €
Prihodki	4.400.462 €	4.852.308 €	5.969.814 €	7.096.659 €	3.876.197 €
Odhodki	4.374.216 €	4.812.512 €	5.956.375 €	6.755.445 €	3.853.308 €
Delež lastnih prihodkov	74,15 %	78,47 %	79,28 %	83,37 %	8,13 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	23	28	35	34	35
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	4	9	15	100	30
Število tujih koprodukcij	1	3	1	2	0
Število kulturno- turističnih dogodkov	77	74	119	98	9

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	108	108	108	108	108
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	3	3	3	3	3
Število premier	11+1 koncert	11+1 koncert	11+ 1 koncert	13	11
Število naslovov ponovitev	19	16	17	16	22
Število ponovitev iz prejšnjih sezon	191	162	168	186	81
Število vseh predstav	431	407	412	431	201
Število obiskovalcev	87.824	103.569	97.295	87.219	45.787
Število prodanih vstopnic	70.265	85.434	81.705	72.752	43.541
Sredstva sponzorjev /donatorjev	11.351 €	35.174 €	30.152 €	34.040 €	14.831 €
Prihodki	4.825.095 €	4.981.739 €	5.124.311 €	5.539.213 €	4.953.926 €
Odhodki	4.584.208 €	4.890.496 €	5.069.075 €	5.388.975 €	4.736.720 €

Delež lastnih prihodkov	16,80 %	19,10 %	18,30 %	18,10 %	7,7 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	2	2	1	0 *	1
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	0	0	0	1	0
Število tujih koprodukcij	0	0	0	0	0
Število kulturno - turističnih dogodkov	0	1 (Junij v LJ)	1 (Junij v LJ)	0	0

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	60	60	60	60	60
Število premier	7	8	7*	8	5
Število dogodkov	262	263	278	323	147
Število gostovanj	89	54	69	62	36
(od tega v tujini)	52	25	22	17	2
Število obiskovalcev	44.246	42.237	45.026	42.036	23.347
Število prodanih vstopnic	35.481	32.789	33.119	32.289	11.207
Sredstva sponzorjev /donatorjev	13.910 €	4.500	10.738,12	9.226,80	27.555
Prihodki	2.765.885 €	2.822.360 €	3.233.006 €	3.064.590 €	3.071.590 €
Odhodki	2.760.596 €	2.818.590 €	3.230.448 €	3.061.067 €	3.042.583 €
Prihodek na trgu	323.697,87 €	274.398,77 €	322.712 €	224.042 €	135.216 €
Delež lastnih prihodkov	11,73 %	9,72 %	9,98 %	7,31 %	4,40 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	1	1	1	1	1
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	1	1	1	5	3
Število tujih koprodukcij	1	-	1	-	1
Število kulturno - turističnih dogodkov	4	4	3	-	1

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	61	64	69	71	68
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)		3	6	9	5
Število premier	12	12	13	11	5
Število ponovitev iz prejšnjih sezon	33	31	35	31	26
Število vseh prireditev	1.139	1104	1214	1155	330
Število obiskovalcev	127.726	132.225	125.437	121.696	28.064
Število prodanih vstopnic	99.480	105.918	97.533	93.251	19.758
Sredstva sponzorjev /donatorjev	50.703 €	49.428 €	47.013 €	44.885 €	2.101 €
Prihodki	3.447.760 €	3.551.207 €	3.835.328 €	3.973.986 €	3.373.175 €
Odhodki	3.447.202 €	3.550.382 €	3.834.407 €	3.972.626 €	3.371.433 €

Delež lastnih prihodkov	20,37 %	19,18 %	21,11 %	19,16 %	2,63 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	2	2	1	1	2
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	1	0	1	1	1
Število tujih koprodukcij	1	1	2	1	1
Število kulturno - turističnih dogodkov	3	3	3	3	1

MEDNARODNI GRAFIČNI LIKOVNI CENTER	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	10,5	12,5	12,5	13,5	14,5
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	0	0	0	0	0
Obseg zbirke	8.186*	8.285	8.329	8.353	8.634
Število razstav	7	18	15	15	12
Število vseh dogodkov	261	182	359	351	196
Število obiskovalcev	22.337	28.916	44.145	56.073	56.600 (vkl. splet)
(od tega Grafični bienale)	0	18.285	0	30.893	0
Sredstva sponzorjev /donatorjev	3.800 €	12.463 €	2.330 €	5.888 €	2.754 €
Prihodki	715.349 €	989.104 €	1.129.487 €	1.268.023 €	1.029.368 €
Odhodki	705.634 €	968.676 €	1.122.229 €	1.267.388 €	998.607 €
Delež lastnih prihodkov	9,81 %	8,5 %	8,5 %	12,8 %	5 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	18	14	18	14	12
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	28	15	20	18	13
Število tujih koprodukcij	6	4	6	10	4
Število kulturno - turističnih dogodkov	6	9	45	25	27

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA	2016	2017	2018	2019	2020
Število zaposlenih	214,5	217,5	217,5	220	221
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	2	2	2	3	3
Obseg knjižnične zbirke	1.722.091	1.739.869	1.760.196	1.787.931	1.793.851
Število dogodkov	3.897	3.804	3.798	3.698	1.069
Število obiskovalcev	2.361.454	2.365.513	2.384.793	2.520.838	1.791.295
Število knjižnic MOL	23	23	23	23	23
Število izposojališč druge občine	13	13	13	13	14
Število postajališč potujoče knjižnice	47	47	47	47	47
Prirast knjižničnega gradiva	68.779	71.546	70.794	72.660	70.158

Število obiskovalcev spletne strani	303.332	316.568	274.711	271.670	144.681
Število izposoj	5.004.779	4.756.471	4.366.802	4.288.782	2.916.675
Sredstva sponzorjev /donatorjev	-	535 €	10.414 €	13.415 €	1.669 €
Prihodki	8.128.573 €	8.574.620 €	8.877.504 €	9.112.464 €	9.189.535 €
Odhodki	8.009.262 €	8.423.874 €	8.733.173 €	8.991.532 €	9.048.693 €
Delež lastnih prihodkov	12,98 %	12,68 %	12,21 %	11,69 %	8,86 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	85	82	89	97	11
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	-	-	-	-	-
Število tujih koprodukcij	-	-	-	-	-
Število kulturno - turističnih dogodkov	-	-	-	-	-

5. Profesionalne nevladne organizacije s področja kulture

Cilj: Ustvariti stabilne finančne in druge pogoje za delovanje profesionalnih nevladnih organizacij (NVO) s področja kulture, ki bodo izvajale javne kulturne programe v obdobju 2020–2023, ob proračunski podpori MOL

Iz skupne razpredelnice so razvidni podatki, na podlagi katerih kontinuirano spremljamo poslovanje in programsko delovanje 56 izvajalcev štiriletnih javnih kulturnih programov, ki so bili izbrani na podlagi javnega razpisa 2020-2023:

IZVAJALEC	OBSEG PROGR. (št. programov in enot)	ŠTEVILO OBISK.	ŠTEVILO DOGOD.	PRIHODKI	SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA	SREDSTVA IZ PRORAČUNA MOL	SREDSTVA EU	LASTNA SREDSTVA	ODHODKI	ŠTEVILO KOP. Z JAVNIMI ZAVODI	ŠTEVILO KOP. Z DRUGIM I NVO	ŠTEVILO MEDNAR. SODELOVA NJ
Mini teater	15	8.681	207	397.788	97.972	160.000	0	79.286	397.788	2	0	4

Emanat, Zavod za razvoj in afirmacijo plesa in sodobne umetnosti	78	5.423	270	250.351	106.699	70.300	0	15.815	250.351	1	2	7
Društvo hiša otrok in umetnosti	19	9.154	105	163.038	37.809	40.800	0	84.429	184.750	1	6	5
Društvo gledališče Ane Monro	8	11.500	120	171.358	58.093	74.000	0	39.265	171.358	8	0	2
Plesni teater Ljubljana	41	37.368	119	355.431	124.964	85.500	17.452	127.515	355.431	1	2	18
Zavod EN-KNAP	176	5.250	15	355.795	289.824	164.860	7.500	58.471	355.795	1	2	6
VIA NEGATIVA	19	2.670	48	216.551	135.455	40.000	0	41.096	216.551	5	18	1
MASKA LJUBLJANA	14	2.351	113	38.758	119.566	69.000	0	2.023	223.347	4	2	3
Zavod Federacija	9	2.773	55	73.025	11.342	40.000	5.853	15.830	73.025	6	6	6
Zavod Bunker	17	928	49	251.600	113.717	93.500	31.885	12.498	251.600	0	0	6
Gledališče Glej	14	5.661	71	284.062	143.226	75.000	47.235	18.602	279.577	0	3	2
Zavod Delak	9	1.460	26	70.843	25.706	45.000	0	136	70.843	2	2	0
Umetniško društvo Nomad Dance Academy	7	3.740	52	100.327	29.277	30.000	18.050	14.200	100.327	2	6	11
Društvo Pekinpah	8	2.730	49	138.617	63.424	30.000	15.360	29.833	138.300	5	15	23
BUFETO - Zavod za razvoj cirkuško gledaliških umetnosti	6	9.600	74	65.457	12.832	36.600	5.527	20.853	65.457	2	4	5
DUM - društvo umetnikov	15	8.700	100	142.246	13.772	37.000	0	13.500	142.246	5	7	5
MESTO ŽENSK	22	3.297 fizično, 2.990 prek spleta	76	307.906	96.884	57.000	56.000	68.973 lastnih + 92.943 ostali	307.906	6	8	5
SPLOH Zavod za umetniško produkcijo in založništvo	25	11.198	141	284.346	119.285	38.800	0	12.5061	284.346	5	66	10
Ustanova IMAGO SLOVENIAE - PODOBA SLOVENIJE	2	10.000	29	102.359	8.500	32.000	0	5.299,22	102.359	2	5	27
Društvo za eno glasbo	5	2.300	65	32.000	0	18.000	0	14.000	32.000	6	6	6
KAPA - društvo za kulturno in umetniško produkcijo	13	5025	55	157.567	74.131	35.000	0	48.436	157.567	1	4	6
Kulturno društvo Glasbena matica Ljubljana	2	4396	24	11.251,01	9.178,98	23.000	0	64.482	107.911	7	2	0
Društvo Glasbena mladina ljubljanska	9	5.523	35	122.529	31.503	70.000	0	21.026	122.529	11	2	0

Društvo za trobilno komorno glasbo – SIBRASS	3	1.000	15	50.644	14.427	18.000	0	18.217	50.644	4	5	6
Društvo slovenskih skladateljev	6	750	13	139.154	45.300	33.000	0	60.854	139.154	13	5	5
KUD Channel Zero	5	4.510	38	49.230	3.411	20.000	0	15.181	49.230	0	14	5
DRUGA GODBA Zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev	3	3.237	18	127.887	90.561	20.000	0	4.953	127.887	3	6	6
Jazz club Gajo	5	10.000	77	65.705	10.000	25.000	0	30.705	65.705	2		3
Staroljubljansk i zavod za kulturo	4	2.470	22	133.324	0	54.000	0	5.083	133.324	5	5	18
GLASBENO DRUŠTVO SLOWIND	2	920	8	95.899	66.500,00	20.000	0	9.399	95.899	0	1	3
KUD Mreža	15	6.367	33	334.540	71.197,77	47.840	136.987	36.530	334.540	1	11	1
Društvo Photon	16	1.000	14	140.000	74.000	34.800	5.000	26.300	140.000	3	3	13
DLUL	9	2.700	17	29.026	217,63	19.000	0	9.808	27.698	1	5	1
Zavod P.A.R.A.S.I.T. E.	23	179638	82	121.836	60.909	52.000	0	5.317	121.836	1	2	7
Društvo ŠKUC	24	22.934	472	383.095	126.826	66.000	11.810	45.051	383.095	2	14	5
Forum Ljubljana	14	340.00	54	293.714	749.913	86.600	0	59.386	293.714	8	9	5
Zavod Masa	8	1.500	12	41.500	1.000	32.500	0	8.000	41.500	0	2	1
Zavod Ravnikar Gallery Space	10	12.170	16	31.100	0	11.100	20.000	32.400	46.184	4	5	9
Galerija Equina	7	2.255	11	27.949	0	10.000	0	57.374	24.392	0	2	2
Zavod za kulturo, umetnost in izobraževanje Kersnikova	11	8707 (fizično) + 2771 (virtualno)	53	353.912	111.781	55.000	117.434,13 (EU) + 29.900,00 (koproducenti)	39.797	353.912	6	7	14
Aksioma, zavod za sodobne umetnosti	15	15180	23	156.692	79.943	57.500	0	0	156.692	6	1	9
Cona, zavod za procesiranje sodobne umetnosti	8	2.340	33	63.257	23.057	24.200	10.000	6.000	63.257	4	3	4
Društvo Ljudmila, laboratorij za znanost in umetnost	11	4810	84	116.882	7.190 €	26.000	22.170	61.521	116.882	4	6	7
Cirkulacija 2-društvo za interdisciplinarost in cirkulacijo sodobne umetnosti	27	800	33	20.625	1.200	16.000	0	3.425	20.625	0	9	0
Projekt ATOL, zavod za umetniško produkcijo, posredovanje in založništvo	12	23.250	36	176.607	80.224	29.100	38.780	28.503	172.209	3	9	7

Beletrina, zavod za založniško dejavnost	3	8.900	15	133.182	35.000	60.000	2.000	13.689	133.182	1	3	0
DRUŠTVO SLOVENSKI H PISATELJEV	4	8.600	102	109.086	52.800	7.000	20.000	2.987	109.086	1	9	5
DIVJA MISEL	8	41.699	849	242.779	7.550	30.000	4.000	40.737	242.779	22	42	8
programi sklopi v	19	3.000	73	108.237	40.813	44.700	10.736	11.988	97.184	9	7	7
SCCA	7	7.500	29	382.784	75.500	23.500	5.000	278.784	382.784	4	18	8
SIGIC	7	35.000	81	221.991	80.950	30.500	13.389	77.304	221.991	3	17	21
ZAVOD RADIO ŠTUDENT	3	524	14	19.000	0	4.000	0	15.000	19.000	0	2	0
Kulturno umetniško društvo TRIVIA	6	1041	14	33.335	11.303	11.420	8.014	2.598	33.335	5	10	8
MOTOVILA	2	8.700	12	10.512	0	5.000	0	4.812	10.512	2	1	2
GALERIJA BOKS	2	600.000	2	7.019	0	4.000	0	3.019	7.019	3	20	15
Zavod Z.O.P.		spletnih oblikovalcev										

6. Ljubiteljske kulturne dejavnosti

1. cilj: Ohranitev in nadaljnje zagotavljanje stabilnih pogojev in uveljavljenih standardov za delovanje ljubiteljskih kulturnih društev ter podpora novim vsebinam na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti

- a) Skrb za obstoječo aktivno ljubiteljsko kulturo, spodbuda, podpora, svetovanje pri oblikovanju in nastajanju novih skupin/zasedb

Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: OI JSKD Ljubljana) je v letu 2020 prilagodila izvajanje programa razmeram, ki so nastale zaradi epidemije in ga tudi uspešno realizirala. Zaradi nastalih razmer je iz sklopa programske piramide (obvezni program), lahko realizirala dogodke na nivoju območnega programa. Vsebine regijskega programa je preoblikovala v spletne izobraževalne vsebine. Pregledna srečanja na

državnem nivoju, s strani centralnega JSKD niso bila realizirana. Kljub izredni situaciji je MOL zagotovila vso podporo tudi v smeri stabilnega sofinanciranja deležnikov ljubljanske ljubiteljske kulture in s tem omogočila podlago za obstoj delovanja akterjev ljubiteljske kulture v letu 2020. Strokovna služba OI JSKD Ljubljana je zagotavljala temeljito, dodatno vsebinsko podporo in spodbujala vključitev v različne dodatne izobraževalne vsebine, ki so bile zaradi epidemioloških razmer prenesene na splet. Ljubljanska izpostava je preko spleta zagotavljala vsakodnevno strokovno podporo in svetovanje ter omogočala dodatne informacije slehernemu posamezniku, ki se je na izpostavo obrnil z različnimi vprašanji glede trenutnih situacij na področju kulturnih dejavnosti/aktivnosti. OI JSKD Ljubljana v času brez epidemije zagotavlja in omogoča vključitev v območni nivo vsakemu posamezniku, da se s svojo participacijo lahko vključi v širok spekter udejstvovanja na različnih področjih ljubiteljske kulture. V obvezni program so vključena kulturna društva, posamezniki in najrazličnejše oblike neformalnih skupin. Izpostava sama izvaja številne kulturne dogodke: pregledna srečanja, revije, izobraževalne oblike, razstave na vseh umetnostnih področjih, kjer je prisotna, aktivna in delujoča ljubljanska ljubiteljska scena. Izpostava je aktivno vključena tudi v letne produkcije samih akterjev ljubiteljske kulture, saj jih spremlja neposredno preko podelitve priznanj: Gallusova priznanja za glasbo, Maroltova priznanja za folkloro, priznanja Mete Vidmar za sodobni ples, Linhartovo priznanje za gledališče. V času brez epidemije realizacija vsakoletnega obveznega programa, ki postaja obsežnejši, poteka v prvem polletju. Letne produkcije kulturnih društev v zadnjih letih zgoščeno potekajo v času Tedna ljubiteljske kulture, saj so na osnovi sporazuma med JSKD in Združenjem Sazas v tem tednu oproščeni dodatnih dajatev. V letu 2020 rednih letnih produkcij kulturna društva niso realizirala, izvajali so se le priložnostni nastopi, ob upoštevanju vseh priporočil in navodil s strani NJIZ.

b) Vključitev akterjev ljubiteljske kulture v aktualne programe kulturnega turizma

Dodatna podpora je namenjena kakovostni produkciji različnih ljubiteljskih skupin, ki se s privlačnimi kulturnimi vsebinami uspešno vključujejo v aktualne programe kulturnega turizma v mestu. Kljub epidemiološkim razmeram je bil v poletnem času 2020 zelo uspešno izveden projekt Koncerti na Ljubljani s ljubljanskimi pihalnimi zasedbami in godbami. Tradicionalni promenadni koncerti so bili realizirani v manjšem obsegu od predvidenega. Prav tako so zaradi nepredvidljivih razmer odpadli manjši komorni nastopi odraslih vokalnih zasedb v atrijih in na manjših trgih. Izjemen pomen vključitve akterjev ljubiteljske kulture bo realiziran v juliju 2021, vključitev v mednarodni projekt Europa Cantat 2021, evropskega zborovskega festivala, ki ga logistično in finančno podpira tudi MOL.

c) Vključitev novih vsebin v programe kulturnih društev

Območna izpostava je zaradi nastale epidemiološke situacije pripravila nove vsebine, s katerimi je nagovorila široko množico različnih kulturnih ustvarjalcev, ki so bodisi člani kulturnih društev ali delujejo v neformalnih zasedbah, oziroma samostojno. Prenos dodatnih vsebin na splet omogoča razširitev participativnosti, tako novih kot tudi zvestih uporabnikov naših programov.

2. cilj: Približanje kakovostne produkcije ljubiteljske kulture širši javnosti in razširitev dostopnosti

Kulturna društva so često pobudniki kulturnega utripa kulturnih dejavnosti v svoji četrtini skupnosti. V sodelovanju med MOL (Služba za lokalno samoupravo in Oddelek za kulturo),

Šentjakobskim gledališčem in OI JSKD Ljubljana poteka program dodatnih kulturnih vsebin v posameznih četrtih skupnosti, ki doprinese k dodatni obogatitvi kulturnega dogajanja v posameznih lokalnih skupnostih. Abonma ljubiteljske kulture, ki izhaja iz uprizoritvenih umetnosti na področju ljubiteljske kulture, se odvija na različnih lokacijah četrtih skupnosti v Ljubljani. Namen abonmaja je predstavitev bogate in kvalitetne ustvarjalnosti kulturnih ljubiteljskih društev ter promocija njihovega dela po celotnem območju MOL, hkrati pa omogoča dodatno aktivno participacijo posameznih kulturnih društev v četrtih skupnostih. Abonma ljubiteljske kulture predstavlja izbor kakovostnih vsebin na področju gledališke, glasbene in folklorne ustvarjalnosti ljubiteljskih ustvarjalcev. Zaradi epidemioloških razmer abonmaja ljubiteljske kulture 2020 ni bilo moč izvesti v celoti in se njegova 100% realizacija predvideva maja 2021. Abonma ljubiteljske kulture prispeva k povezovanju kulturnih društev, povečuje zavedanje širšega družbenega pomena glede prisotnosti aktivne ljubiteljske kulture v posameznih četrtih skupnostih in spodbuja razmišljanja ter načrtovanja glede urejanja in opravljanja različnih tehničnih ovir za najširšo dostopnost ranljivih skupin, neposredno vpliva in spodbuja k čim boljši dostopnosti najširšega občinstva.

Na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti se skozi aktivno kulturno udejstvovanje vzpostavljajo nove vezi in poznanstva, ki pripomorejo k boljšemu vsakodnevemu sobivanju in spodbujajo razvoj kulturnega življenja in ustvarjalnosti.

3. cilj: Ohranitev in razširitev podpore krepitvi sodelovanja ljubiteljskih nevladnih organizacij in profesionalnih kulturnih organizacij na področju kulturno-umetnostne vzgoje

Program OI JSKD Ljubljana povezuje različne generacije in prepleta različne medkulturne prakse. Medgeneracijsko sodelovanje kot tudi medkulturni dialog potekata na vseh področjih ljubiteljske kulture. Program je tesno prepleten s profesionalnimi institucijami na področju kulture in izobraževanja. OI JSKD Ljubljana vključuje v svoje programe strokovne sodelavce, različne umetnike, ki s profesionalnimi znanji in vsebinami nadgrajujejo vsebino ljubiteljske kulture. Ravno sobivanje ljubiteljske in profesionalne kulture pomeni za akterje ljubiteljske kulture dodano vrednost in je pomembna komponenta v razvoju njihove dejavnosti. Možnost udejstvovanja v ljubiteljski kulturi je primarno področje, ki poskuša omogočiti prijazno sobivanje vsakomur in hkrati poskuša zagotavljati prenos teh vrednot tudi v širšo družbeno okolje. Ljubiteljska dejavnost je eden od temeljev, iz katerega se lahko razvije profesionalno kulturno ustvarjanje in je mladim v veliko pomoč pri njihovem izobraževanju in vključevanju v življenje. Pri vseh teh poteh imajo vse generacije, ne glede na to, kdaj se odločijo, da se bodo posvetile kulturi in umetnosti, najboljše profesionalne pogoje, prostore, dogodke, prireditve, delavnice in izobraževanja, pregledna srečanja itd. S tem ljubiteljstvo v Ljubljani ohranja svoje poslanstvo in razvija ustvarjalne potenciale v vse vključujočih kulturnih dejavnosti (stara glasba, vokalna in instrumentalna glasba, literatura, likovna, filmska, folklorna, gledališka in plesna ustvarjalnost). OI JSKD Ljubljana omogoča, da se na področju umetniškega in kulturnega prostovoljstva pri vključevanju v kulturna društva razvija in polno izrazi potencial v ljubiteljski kulturi.

OI JSKD Ljubljana poleg izvajanja že utečenega programa dodatno razvija, išče, raziskuje, oblikuje nove sodobne oblike pri pripravi in oblikovanju programov za vključevanje mlajše populacije - primer dobre prakse - oblikovanje nove vsebine s programom Ars, radijska igra - preplet zvočne in likovne dejavnosti v interdisciplinarno vsebino. Omogoča mladim glasbenim ustvarjalcem, da se udeležujejo na vseh javnih revijah in dogodkih, oblikuje dodatne spodbude

za nastop na urbanih prizoriščih. V svojem programu razpisuje aktualne delavnice in natečaje, ki so osredotočeni prav za to ciljno skupino. Sodeluje pri ljubiteljskem ustvarjanju v kulturnih društvih v smislu opolnomočenja ustvarjalnosti posameznikov in deluje interdisciplinarno. Ljubiteljski ustvarjalci delujejo prav na vseh področjih in v vseh poklicih in znanostih. Tako je ljubiteljsko ustvarjanje primarno interdisciplinarno in presega le povezovanje ljubiteljskih, nevladnih in poklicnih kulturnih organizacij ter s tem ustvarja temelj ljubljanske urbane skupnosti.

4. cilj: Povečati prepoznavnost ljubljanske ljubiteljske kulture

OI JSKD Ljubljana je ena od 59 izpostav Javnega sklada republike Slovenije za kulturne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: JSKD), ki vzdržuje in oblikuje smernice na področju ljubiteljske kulture in skrbi za razvoj in spremljanje nacionalnega programa na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Skozi mrežo Amateo, v katero je vključen JSKD, posreduje vednosti, informacije in vedenja glede dobrega delovanja v Sloveniji in prepoznavnosti kulturnih društev v mednarodnem prostoru. JSKD je član regionalne kulturne povezave dežel Srednje in Jugovzhodne Evrope ECuCO in evropske mreže prostočasnih kulturnih organizacij ENVAA.

Izpostava dosledno in pravočasno seznanja medije z izvajanjem vseh prireditev. OI JSKD Ljubljana je v zadnjih letih dobil pomembno prepoznavno noto zanesljivega partnerja med akterji ljubiteljske kulture, vzgojno-izobraževalnimi institucijami in institucijami na področju kulture in turizma. V letu 2020 je bila izpostava dodatno medijsko prepoznavna po oblikovanju novih ustvarjalnih vsebin, ki jih je bilo moč izvesti ob upoštevanju vseh navodil s strani NIJZ. Predstavniki ljubljanske ljubiteljske kulture so v mednarodnem kulturnem prostoru prepoznavni kot izjemni poudarjalci ter posegajo po najvišjih mednarodnih nagradah in dosežkih.

Zborovska glasba je najmočnejša dejavnost na področju celotne Slovenije in tudi na ljubljanskem področju. JSKD je v letu 2017, s podporo MOL in Ministrstva za kulturo, uspešno kandidiral za izvedbo zborovskega festivala Europa Cantat 2021, ki bo potekal v Ljubljani. Zaradi pandemije je nova ocena udeležencev okoli 2500 zborovskih pevcev in pevk in cele Evrope. V tretjem letu pripravljalnega obdobja je bila postavljena celotna festivalska ekipa in je imela zaradi novo nastalih okoliščin epidemije veliko dodatnega dela. Delo se nadaljuje in poteka v skladu s predhodno zastavljeno časovnico. Festival Europa Cantat 2021 bo bistveno utrdil prepoznavnost JSKD in njegov pomen pri aktivizaciji ljubiteljske kulture v slovenskem in širšem mednarodnem prostoru.

Ključni segmenti delovanja OI JSKD Ljubljana v letu 2020, v času trajanja epidemije:

- Dodatna podpora za ohranjanje in spodbujanje obstoja kulturnih dejavnosti.
- Zanesljiv partner tudi v času epidemije z vsemi deležniki kulturnih dejavnosti.
- Podpora celotni starosti populaciji – otroci/mladostniki/odrasli/seniorji/ranljive skupine.
- Prenos kulturnih vsebin na splet in oblikovanje novih privlačnih vsebin tudi za večjo participacijo novih akterjev ljubiteljske kulture.
- Poudarek na prepletanju medkulturnega dialoga in medgeneracijskega sodelovanja.
- Projekt Europa Cantat (posebna ekipa JSKD) prilagoditev in iskanja novih zunanjih prizorišč, dodatne prilagoditve programov zunanjim odrom, spreminjanje kombinatorike koncertov za varno, zanesljivo in izvedbo festivala Europa Cantat 2021 v skladu z navodili NIJZ.

7. Varstvo kulturne dediščine

1. cilj: Nadgradnja upravljanja z arheološko dediščino na širšem območju MOL

Oddelek za kulturo je bil povabljen k pripravi vsebinskih izhodišč za izdelavo občinskega podrobnega prostorskega načrta 361 Livada (v nadaljnjem besedilu: OPPN 361 Livada), predvsem glede na to, da gre za območje arheološkega najdišča in neposredne bližine spomenika državnega pomena – struge Ljubljanice. Pripravili smo predlog s povezovanjem športnih in kulturnih dejavnosti:

- predstavitev podvodnih raziskav Ljubljanice,
- predstavitev z razstavo plovil iz zbirke Muzeja in galerij mesta Ljubljana,
- predstavitev Kajak kanu klub Ljubljana, ki je najstarejši kajakaški klub v Sloveniji, ustanovljen 20. oktobra 1931 in Jadralnega kluba Ljubljana, ki je bil ustanovljen 1949.

OPPN 361 Livada je v postopku priprave.

2. cilj: Povečati stopnjo varovanja dediščine in izboljšati njeno upravljanje

Mednarodni grafični likovni center (Grad Tivoli)

S postopno obnovo Gradu Tivoli bi objekt, v katerem deluje MGLC, postal dostopen, uporabnikom prijazen, sodoben, mednarodno relevanten muzej grafične umetnosti sedanjosti in prihodnosti ter živahen kulturno-izobraževalni center. V letu 2020 smo pričeli z izvedbo prvega ukrepa, to pomeni dostopnost za gibalno ovirane in naročili projektno dokumentacijo za umestitev dvigala v stavbo.

Ljubljanski grad

Na lokaciji Ljubljanskega gradu so nedokončani še naslednji projekti: parkirna hiša, druga kabina tirne vzpenjače z izogibalnim tirom ali tunel in dvigalo na dvorišče, sanacija vstopnega mostu, Kazemate (začeli smo v letu 2021), dvigalo na razgledni stolp, srednjeveško obrambno obzidje (začeli smo v letu 2021).

V tem strateškem obdobju so prioritetni naslednji projekti:

Ukrep 1: Dokončna ureditev Bastije.

Izdelana je idejna zasnova v sodelovanju z MGML-jem in Ljubljanskim gradom. V prvi fazi se izvajajo arheološke raziskave, za nadaljevanje je predvidena izdelava dokumenta identifikacije investicijskega projekta (v nadaljnjem besedilu: DIIP), pridobitev gradbenega dovoljenja (v nadaljnjem besedilu: PGD) in projektna dokumentacija za izvedbo gradnje (v nadaljnjem besedilu: PZI). Pred izkopavanji bomo zagotovili statično sanacijo zidanih struktur. V izredno slabem stanju so zidovi vhodnega stolpa (Stolp piskačev), zato bomo naročili konservatorski načrt za ogrožene ostanke zidnih struktur ter nato čim prej izvedli nujna konservatorska dela.

Ukrep 2: Projekt *Ljubljanski grad* za vse je zaključen.

Izvedba projekta je obsegala ureditev prehoda iz trakta G v Galerijo S, ki omogoča gibalno oviranim dostop do Galerije in Grajskega gledališča (izdelava PZI, DIIP in investicijskega projekta).

Ukrep 3: Šance: širitev dejavnosti Javnega zavoda Ljubljanski grad na celoten kompleks grajskega griča. Gre za prezentacijo Plečnikove dediščine, ki povezuje Ljubljanski grad z

nekdanjim gradom Padav, odstranitev antene, izvedbo amfiteatra na prostem (načrtovan že leta 1968 z natečajem sedanjega projektivnega biroja Ambient, d. o. o.), ureditev sprehajališča, otroških igral in prostora za dodatna druženja. Projekt bo vključen v bodočo strategijo javnega zavoda Ljubljanski grad 2022-2027.

Ukrep 4: Obnova Stolbe z namenom pridobitve dodatnih upravnih prostorov za javni zavod Ljubljanski grad, ki jih v spomeniško varovanem kompleksu ne moremo pridobiti. Projekt se izvaja in bo zaključen v maju 2021.

Z izvedenimi projekti obnove bo Ljubljanski grad kot najbolj obiskana turistična točka Slovenije dobil dodatne površine za prezentacijo vsebin za obiskovalce.

Križanke

Objekt Križanke je potreben celovite obnove. MOL je 48% lastnica prostorov v kompleksu Križanke, vendar je zainteresirana, enovita lastnica. Zaradi tega še nismo začeli z naročilom za izdelavo konservatorskega načrta, ker sta za celovito obnovo potrebna soglasja obeh lastnikov. V 2020 je bila v pripravi investicija v ureditev nove strehe nad avditorijem poletnega gledališča, ki bo zaključena do poletja 2021.

Mestna galerija Ljubljana

S pripravo na obnovo Mestne galerije Ljubljana z namenom vzpostavitve sodobnih predstavitvenih prostorov za izvedbo projektov s področja vizualnih umetnosti še nismo pričeli, saj je trenutna prioriteta Muzeja in galerij mesta Ljubljana vzpostavitev delovanja Galerije Cukrarna.

Galerija Cukrarna

Projekt Galerija Cukrarna je v letu 2018 prešel v izvedbeno fazo, saj so se pričela gradbena dela. Projekt je sofinanciran z Operacijo za sofinanciranje iz mehanizma celostne teritorialne naložbe. Investicija je v teku in bo zaključena v letu 2021.

Vila Zlatica

Z izvedbo investicije smo začeli avgusta 2019. V letu 2020 je bilo pridobljeno uporabno dovoljenje. V letu 2021 sledi še nakup opreme in muzejska postavitve razstave o Ivanu Hribarju. Maja 2021 je predvidena otvoritev.

Vodnikova domačija

Za celovito obnovo Vodnikove domačije smo v letu 2020 naročili projektno dokumentacijo in izdelali idejno zasnovo prenove. V letu 2021 bo sledila pridobitev gradbenega dovoljenja.

Center kulture Španski borci

Po prenovi strehe in odra v prejšnjih letih smo v letu 2020 pristopili k prenovi fasade, zunanji ureditvi ter dobavi in montaži urbane opreme. V preteklem letu so dokončani večletni postopni nakupi avdiovizualne opreme, zato dvorana danes nudi vrhunske pogoje za delovanje.

Vzdrževanje javnih spomenikov in spominskih obeležij

V letu 2020 smo vzdrževanje neposredne okolice javnih spomenikov prenesli na javno podjetje JP VO-KA Snaga, pri čemer smo število redno vzdrževanih spomenikov povečali glede na

pretekla leta (iz 20 na 23). Povečevanje števila redno vzdrževanih spomenikov želimo nadaljevati v prihodnje tako, da bodo v sistemu rednega vzdrževanja vsi spomeniki v lasti MOL.

Vzpodbujanje, ohranjanje in prezentacija starih obrti

Skladno s predlaganimi ukrepi smo se v letu 2020 povezali z javnim zavodom Turizem Ljubljana ter naročili študijo o prisotnosti in dejavnosti poklicev - starih obrti v Ljubljani s predlogi za nove turistične produkte.

3. cilj: Povečanje stopnje varovanja Plečnikove dediščine

V letu 2020 je bil naročen in izdelan konservatorski načrt za Navje. Prav tako smo naročili konservatorski načrt za obnovi Levstikovega trga, ki je Plečnikovo delo. V letu 2020 smo opravili vzdrževalna dela na Ilirskem stebru spomenika Simonu Gregorčiču, Zoisovi piramidi ter izvedli čiščenje pločnika in parka oziroma platoja pred Glasbeno matico in NUK-om na Vegovi ulici.

Avditorij Tivoli

Območje Avditorija Tivoli vzdržujemo s sistematično košnjo in je kot javna zelena površina v uporabi za različne manjše umetniške dogodke (glasba, uprizoritvene umetnosti).

4. cilj: Unescova dediščina v Ljubljani

Plečnikova arhitekturna dediščina – celostna valorizacija, popularizacija in upravljanje

MOL je aktivno sodeloval v delovni skupini Ministrstva za kulturo, skupaj z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Muzejem in galerijami mesta Ljubljana ter Muzejem za arhitekturo in oblikovanje pri pripravi vsebin za nominacijski dosje *Brezčasna humanistična arhitektura Jožeta Plečnika v Ljubljani* na Unescov seznam kulturne in naravne dediščine. Dosje je bil v letu 2020 oddan na UNESCO, zato je Ljubljano septembra 2020 obiskal strokovnjak ICOMOSa, ki je pripravil strokovno oceno predlagane nominacije in predloge za izboljšavo.

Plečnikov opus v Ljubljani je obsežen in raznovrsten, je kulturna dediščina izjemne vrednosti in kulturni spomenik državnega pomena. Poleg zgradb, ki so izjemni arhitekturni dosežki, je arhitekt Jože Plečnik oblikoval številne parke, ulice in druge javne površine, ki značilno zaznamujejo današnjo podobo Ljubljane. MOL mora skladno z zakonskimi obveznostmi zagotoviti javno korist varovanja kulturne dediščine, ki jo uresničuje tudi in predvsem s fizično ohranitvijo dediščine in s preprečevanjem škodljivih vplivov nanjo. Poskrbeti je treba za usmeritve za ohranjanje in varovanje spomenikov, pri tem pa paziti na uskladitev z mednarodnimi konservatorskimi standardi, ki sledijo ohranjanju materialne substance spomenikov v čim večji meri in s čim manjšimi posegi, s poudarkom na rednih preventivnih in vzdrževalnih posegih.

Skladno s tem je bil v letu 2020 izdelan konservatorski načrt za celovito obnovo Navja ter naročena konservatorski načrt za obnovo Levstikovega trga in Baragovega semenišča. Na Mestno občino Ljubljana je bil v letu 2020 prenešen tudi del Rimskega zidu, ki je bil v lasti Univerze v Ljubljani. S tem bo omogočena tudi celovita prenova Rimskega zidu.

Arheološka in etnološka dediščina Ljubljane

V pripravi je projektna dokumentacija za obnovo stare šole v Črni vasi, kjer bomo po obnovi stavbe skupaj z upravljavcem pripravili info točko za Plečnikovo cerkev sv. Mihaela in razstavo etnološke dediščine Ljubljanskega barja.

5. cilj: Dokumentiranje in vzpostavitev arhiva javnih spomenikov MOL

S projektom dokumentiranje in vzpostavitev arhiva javnih spomenikov MOL še nismo začeli.

8. Kultura v javnem prostoru

Cilj: Dvig kakovosti javnih skulptur v javnem prostoru

V letu 2020 smo na osnovi javnega natečaja postavili spomenik ob 100. obletnici priključitve Prekmurja k matični domovini, izvedli smo natečaj za postavitev spomenika Braniteljem mesta Ljubljana 1991, ki bo leta 2021 postavljen na Trgu mladinskih delovnih brigad, postavili smo spominski plošči Ivani Kobilca in Juriju Slatkonji, pred Grobnico narodnih herojev smo postavili spomenik Janezu Stanovniku, izdelali smo kopijo spomenika Radetzkeu, ki bo v letu 2021 postavljen na svoje prvotno mesto pred Tivolskim gradom ter v sodelovanju z Judovskim kulturnim centrom v mestu postavili »spotikavce«, ki obeležujejo pregon Judov v nacistična koncentracijska taborišča med drugo svetovno vojno. V sodelovanju z Zvezo hrvaških društev v Sloveniji smo v Severnem parku postavili spomenik Ljudevitu Gaju. Vse spomenike in obeležja postavljamo v skladu s sklepi Komisije za postavitev spomenikov in obeležij v MOL.

9. Medpodročno sodelovanje

9.1 Kulturno-umetnostna vzgoja

1. cilj: Vzpostaviti dolgoročnejša sodelovanja med javnimi zavodi, katerih ustanoviteljica je MOL, nevladnimi organizacijami s področja kulture in vzgojno-izobraževalnimi ustanovami

Zaradi epidemije in posledično zaprtja tako vzgojno izobraževalnih zavodov (VIZ) kot kulturnih ustanov je bilo vzpostavljanje sodelovanj onemogočeno, zato realizacijo tega cilja predstavljamo na naslednje leto. So se pa v času epidemije ljubljanski kulturni zavodi povezovali z VIZ in jim omogočali ogledе svojih predstav na spletu (LGL), v Kinodvoru so v oktobru začeli izvajati šolske spletne ogledе filmov, ki se ga je udeležilo 7.230 učencev na 117 spletnih predavanjih, v Pionirskem domu so delno v živo delno preko spleta izvedli vse predvidene festivale: festival Hokus Pokus, literarni festival z zaključnim dogodkom v Festivalni dvorani, filmski festival (preko video povezav), Impro fest, likovni festival ter plesni festival. V Mednarodnem grafičnem likovnem centru so konec leta izdali publikacijo za otroke *Raziščimo MGLC*, ki na nazoren in ilustrativen način skozi zgodbo živalske maskote predstavi dejavnosti ustanove in svet grafike. V Muzeju in galerijah mesta Ljubljana so pripravili številne spletne vsebine za šole, ki so pomagale pri izvedbi pouka na daljavo.

V letu 2020 smo preko javnih razpisov podprli program kulturno umetnostne vzgoje trinajstih izvajalcev javnih kulturnih programov: Divja misel, Inštitut za neprofitno komunikacijo, FORUM

Ljubljana, Zavod za umetniško in kulturno produkcijo Ljubljana, EN-KNAP, Zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev, Ljubljana, Društvo Hiša otrok in umetnosti, BUNKER zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev, Ljubljana, društvo ŠKUC, Zavod Federacija, organizacija in izvedba kulturnih in umetniških projektov, Ljubljana, zavod za kulturne dejavnosti P.A.R.A.S.I.T.E. Museum, Ljubljana, društvo Gledališče Ane Monroe, SCCA, Zavod za sodobno umetnost - Ljubljana, Projekt ATOL, Zavod za umetniško produkcijo, posredovanje in založništvo, Ljubljana, CONA, zavod za procesiranje sodobne umetnosti Ljubljana, Zavod NIKÁR, zavod za promocijo vizualne kulture Ljubljana.

Vsi podprti izvajalci so pripravljene programe izvedli, večinoma v prilagojeni obliki - del aktivnosti je potekalo preko spleta, nekaj pa je bilo izvedenih v živo. Zaradi zaprtja šol so nekateri okrepili dejavnost v vrtcih, s šolami pa so programe izvajali po dogovoru. Ob tem je potrebno poudariti, da so nekatere šole pokazale veliko zanimanje za obogatitev pouka na daljavo s kulturnimi vsebinami.

Podprli smo tudi 13 kulturnih projektov, od katerih le en zaradi epidemije ni bil izveden.

2. cilj: Dvigniti delež mladih obiskovalcev kulturnih dogodkov (15–29 let)

Realizacija tega cilja se prenaša v prihodnja leta.

3. cilj: Kulturno-umetnostna vzgoja za različne generacije

Javni zavodi MOL in nevladne organizacije izvajajo številne programe kulturno – umetnostne vzgoje za različne generacije v skladu s sodobnimi trendi vseživljenjskega izobraževanja. Tako je v Kinodvoru izjemno priljubljen program *Filmska srečanja ob kavi* (za starejše), Prvič v kino (za najmlajše), ogled kina z dojenčki (za starše), v MGML s programi za študente, odrasle in seniorje v ustvarjajo prijazno in odprto okolje za ustvarjalno, navdihujoče in koristno pridobivanje novih znanj in veščin iz bogato napolnjene skrinje ljubljanske dediščine in kulture, v MGLC izvajajo raznolike tečaje grafičnih tehnik, prav tako izvajajo umetniške tečaje za različne starostne skupine v Pionirskem domu. V Slovenskem mladinskem gledališču imajo poseben popoldanski abonma s pogovori. Prav tako se z vzgojo publike intenzivno ukvarjajo nevladne organizacije, ki pripravljajo raznolike programe za različne ciljne skupine (zavod Bunker, ki vključuje soseseo Tabor, Gledališče Glej, Zavod EN-KNAP itn.).

9.2 Kulturni turizem

1. cilj: Povečati delež domačih in tujih turistov, ki Ljubljano obiščejo zaradi kulturne ponudbe

Statistični podatki o obisku kulturnih institucij: pri projektu zbiranja podatkov o številu in izvoru gostov v kulturnih institucijah so leta 2020 sodelovali Ljubljanski grad, Narodna galerija, Mednarodni grafični likovni center, Muzej novejšje zgodovine, Mestni muzej, Moderna galerija, Narodni muzej Slovenije Muzejska, Narodni muzej Slovenije Metelkova, Plečnikova hiša ter Slovenski etnografski muzej. Leta 2020 so bile zaradi povečane nevarnosti okužb in širjenja novega virusa v Sloveniji v skladu z vladnimi ukrepi kulturne inštitucije zaprte za vse obiskovalce skupaj 16 tednov, in sicer od 13. 3. do 4. 5. 2020 ter od 24. 10. do 18. 12. 2020. Leta 2020 je 10 kulturnih institucij v Ljubljani skupaj obiskalo 112.177 gostov. Domačih gostov je bilo 61.130 (54,5 %), tujih gostov je bilo 51.047 (45,5 %). Leta 2019 je bilo v teh 10-ih kulturnih institucijah skupaj 497.124 gostov, kar je za 77,4 % več glede na leto 2020. Če iz zbranih podatkov

izvzamemo podatke za Ljubljanski grad, je bilo leta 2020 v ostalih 9-ih institucijah domačih gostov 51.401 (84,6 %) in tujih 9.344 (15,4 %), skupaj 60.745. V 10-ih kulturnih institucijah je bilo med tujimi obiskovalci največ gostov iz Italije (24,3 %). Sledili so gostje iz Nemčije (22,1 %), iz držav, ki niso posebej opredeljeni (10,7 %), iz Francije (7,3 %), Nizozemske (5,3 %) in Velike Britanije (5,0 %). Manj kot 5 % obiskovalcev je bilo gostov iz Srbije, Belgije, Koreje, Španije, Rusije, Madžarske, ZDA in Kanade, Hrvaške in Avstrije. Gostje iz držav Izrael, Tajvan, Indija, Japonska, Brazilija, Kitajska, Nordijske države, druge azijske države in Avstralija in Nova Zelandija so predstavljali manj kot 1 % tujih gostov. Če iz vseh zbranih podatkov izvzamemo podatke za Ljubljanski grad, je bilo v ostalih 9-ih enotah med tujimi gosti največ gostov iz Nemčije (19,1 %). Sledili so gostje iz držav, ki niso bili posebej opredeljeni (16,7 %), iz Italije (14,6 %), Francije (11,3 %), Velike Britanije (7,4 %) ter Avstrije (5,9 %). Gostov iz drugih azijskih držav, Madžarske, Belgije, Srbije, Rusije, Španije, Hrvaške, ZDA in Kanade ter Nizozemske je bilo po manj kot 5 %. Gostje iz Tajvana, Brazilije, Koreje, Indije, Japonske, Avstralije in Nove Zelandije, Kitajske ter iz Nordijskih držav so predstavljali po manj kot 1 % tujih gostov.

V času spomladanske karantene 2020, je javni zavod Turizem Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: ZTL) na spletnem portalu visitljubljana.com vzpostavil podstran »Kultura prek spleta«, kjer so zbrali vse spletne kulturne dogodke na enem mestu. S tem projektom se je Ljubljana že šesto leto zapored uvrstila na seznam Global TOP 100 Sustainable Destinations in obdržala naslov ene izmed stotih najbolj trajnostnih destinacij na svetu.

ZTL je v tem negotovem času sodeloval z različnimi kulturnimi institucijami, zbiral podatke o festivalih, koncertih, ostalih kulturnih prireditvah, ki so jih v skladu s svojo uredniško politiko objavljali na portalu www.visitljubljana.com ter na ostalih komunikacijskih omrežjih Turizma Ljubljana.

Septembra so za zaposlene v kulturi osrednjeslovenske regije pripravili sklop dveh izobraževanj o razvoju in oblikovanju sodobnih doživetij v kulturnem turizmu. Ta temeljijo na doživljajski interpretaciji in skrbi za obiskovalca, ki si želi transformativne in prepričljive izkušnje. Izobraževanji so pripravili v sodelovanju s specialisti za kulturni turizem Agencijo za razvoj in komunikacije Nea Culpa, ki so skupaj z gosti s področij kulturne dediščine in doživljajske interpretacije predstavili tri dimenzije oblikovanja doživetij. Udeleženci izobraževanj so spoznali, kako se lotiti razvoja izvirnega doživetja z dobro zgodbo, ki navduši in prepriča sodobnega kulturnega turista. Po korakih so spoznali, kako ustvariti transformativno izkušnjo kulturne dediščine in umetnosti, ki je obiskovalcem privlačna, obenem pa ohranja kriterije kakovostne interpretacije muzealske ali kuratorske stroke. Izobraževanje je potekalo v okviru javnega razpisa za Dvig kompetenc vodilnih turističnih destinacij in razvoj turistične ponudbe v vodilnih turističnih destinacijah v letih 2020 in 2021, ki ga delno financirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ter Republika Slovenija.

Pripravili so virtualno razstavo na temo korone, ki prikazuje, kako je Ljubljana kljub zaprtju javnega življenja, ostala kulturno živahna. Povezali so se s petimi ljubljanskimi kulturnimi institucijami, lokalnimi in nacionalnimi (Mestni muzej Ljubljana, sicer pa tudi Mestna galerija, Slovenski etnografski muzej, Muzej novejšje zgodovine in Mednarodni grafični likovni center), ki so v času prvega zaprtja zbirale vtise, fotografije, predmete novega vsakdanjika, šale, umetniška dela in druge likovne prispevke na temo koronavirusa. Skupno je nastalo več umetniških in dokumentarnih del, ki odsevajo čas mesta, ko je bilo to v karanteni. Namen

virtualne razstave je na interaktiven način prikazati odziv Ljubljane na situacijo v času zaprtja in s tem dvigniti prepoznavnost mesta. Ker je razstava dvojezična, je ZTL to prakso širil tudi mednarodno, da bi tistim obiskovalcem, ki v 2020 zaradi epidemioloških razmer niso mogli v Ljubljano, približali mesto vsaj v digitalni obliki.

2. cilj: Promovirati privlačno kulturno-turistično ponudbo izven ožjega mestnega središča, razširiti gibanje turistov v druge predele Ljubljane in vključiti lokalno prebivalstvo v organizirano turistično ponudbo

V procesu oblikovanja strateških smernic je ZTL v začetku leta 2020 nadaljeval z razvojem koncepta Ljubljanskih kulturnih četrti. V februarju so organizirali drugo delavnico razvoja Kulturne četrti Šiška, kjer so s ključnimi deležniki četrti (predstavniki nevladnega, gospodarskega, kulturnega sektorja, četrtne skupnosti in turističnih društev) pripravili akcijski načrt za nadaljnji razvoj četrti. Kulturno četrt Šiška razvijajo v tesnem sodelovanju z deležniki, zato so se lahko ti v moderiranem procesu jasno izrazili in opredelili, kaj si v okviru razvoja četrti želijo in česa ne. S povezovanjem akterjev utripa v četrtih, storitvenih dejavnosti in prebivalcev želi ZTL pokazati, da lahko skupaj gradimo vsebinsko kakovostno dodelano ponudbo za lokalne prebivalce, državljane iz drugih koncev Slovenije in turiste-obiskovalce, ki je ne narekuje trg, ampak doseganje zadovoljstva vseh ciljnih skupin in javnosti. Te za doseganje zadovoljstva potrebujejo poistovetenje z lokalno identiteto prebivalcev in ustvarjalcev posamezne četrti (delajo za bolj profilirane skupine individualnih prostočasnih turistov, ki jim je središče mesta premajhno in želijo alternativnejšo, bolj avtentično ponudbo lokalnih sosesk z izrazitim značajem). Udeleženci delavnice so spoznali tudi realne možnosti sinergij in poslanstva projekta kulturnih četrti. Zaradi epidemije je ZTL projekt začasno zaustavil.

3. cilj: Razvoj integralnih turističnih produktov s kulturnimi vsebinami

Realizacija tega cilja je predvidena v letu 2022.

4. cilj: Razvoj kulturno-turistične ponudbe, povezane z Unescovo svetovno kulturno dediščino v Ljubljani

V okviru nominacije spomeniškega območja t.i. Plečnikove Ljubljane za vpis na UNESCO seznam svetovne dediščine, je bil akcijski načrt upravljanja s Plečnikovimi deli konkretiziran s programi ZTL, in sicer v sodelovanju z Muzejem za arhitekturo in oblikovanje (v nadaljnjem besedilu: MAO). Pripravili so podroben načrt upravljanja s Plečnikovo Ljubljano, kot so vodenja po Plečnikovi Ljubljani, promocija Plečnika na dnevih Ljubljane v tujini, digitalizacija Plečnikove dediščine in vodenje po Plečnikovih neuresničenih projektih. V obdobju med 29. 9. in 1. 10. 2020 je potekal evalvacijski (terenski) obisk predstavnika ICOMOSa, ki je za UNESCO pripravil evalvacijo dosjeja za uvrstitev Plečnikove dediščine na UNESCOv seznam svetovne dediščine. V okviru predstavitev je pri tem sodeloval tudi ZTL s svojo predstavitevjo akcijskega načrta za promocijo Plečnikovih del.

Turizem Ljubljana je tudi prijavitelj na *Javni razpis za dvig kompetenc vodilnih turističnih destinacij in razvoj turistične ponudbe v vodilnih turističnih destinacijah v letih 2020 in 2021*, ki ga je objavilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: MGRT). Javni razpis za izbor operacij delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Razpis pokriva sofinanciranje digitalnega inoviranja kulturne dediščine in

oblikovanje k uporabniku usmerjenih produktov in storitev, ki izrabljajo potenciale naprednih tehnologij. Operacija, ki so jo prijavi, obsega inovativen pristop k interpretaciji Plečnikove dediščine. S pomočjo virtualne resničnosti digitaliziramo pet Plečnikovih projektov v Ljubljani in Osrednjeslovenski regiji, s pomočjo obogatene resničnosti pa bomo omogočili ogled 3D modelov Plečnikovih nerealiziranih projektov. Digitalizirani produkti bodo oblikovani v petzvezdično doživetje, ki bo voden sprehod po Plečnikovih delih v kombinaciji z virtualnim sprehodom in obogateno resničnostjo. Gre za inovativen pristop k vodenju po Plečnikovi dediščini in valoriziranje le-te s tem, da vanjo ne posegamo, hkrati pa jo z digitalizacijo naredimo dostopno za vse. Projekt bo zaključen oktobra 2021, vzpostavljeni produkti pa bodo sovpadali s 100. obletnico Plečnikovega rojstva, ki jo obeležujemo leta 2022. Kandidatura na javni razpis je bila uspešna in je ZTL za projekt Digitalno inoviranje Plečnikove dediščine v Ljubljani (Osrednjeslovenski regiji) s strani MGRT prejel sredstva v višini 117.337 eurov. Skladno z razpisom pri projektu sodelujejo z Zavodom za varstvo kulturne dediščine RS in ostalimi pristojnimi institucijami (MAO, MGML, Oddelek za kulturo) V oktobru in novembru 2020 so s pomočjo strokovnjakov opravili digitalni zajem Velike čitalnice Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

9.3 Mladi v kulturi in umetnosti

1. cilj: Povečati število mladih v MOL, ki so uporabniki kulture, za vsaj 10 % letno, za vsaj 2 % letno pa povečati število mladih v MOL, ki se dejavno vključujejo v kulturno ustvarjanje

Mreža mladinskih centrov Ljubljana:

V okviru Mreže mladinskih centrov Ljubljana, ki predstavlja pomemben del dejavnosti s področja mladinskega dela in neformalnega učenja in ki jo sestavljajo štirje Četrtni mladinski centri javni zavod Mladi zmaji, osem mladinskih centrov v upravljanju nevladnih organizacij ter delovanje dveh enot Centra za socialno delo na štirih lokacijah, spremljamo podatke o aktivnostih s pomočjo spletnega orodja Logbook.

Podatki za leto 2020 kažejo, da je bilo na področju kulture in umetnosti v okviru mladinskih centrov izvedenih 1.598 dogodkov oziroma 5.514 ur aktivnosti. Zabeležili so 15.922 obiskov teh aktivnosti, ki jih je sooblikovalo 1.860 mladih prostovoljcev.

V primerjavi z letom 2019 beležimo rast, saj je bilo v celem letu izvedenih 821 aktivnosti in 2.484 ur programa, ki se ga je udeležilo 9.487 obiskovalcev in 894 mladih prostovoljcev. Javni zavod Mladi zmaji je organiziral, sodeloval in izvedel več projektnih vsebin, ki neposredno povezujejo mlade in umetnost:

Night of art – z Galerijo Kresija

V okviru projekta BITE OF ART (*Naj te ugrizne umetnost – kot podporni dogodek ob kandidaturi Ljubljane za EPK 2025*) je ekipa mobilnega mladinskega centra Ljuba in Drago organizirala glasbeni kulturno-družabni dogodek ob otvoritvi razstave mladega fotografa Jošta Franka 'Nicht

Fallen'. Center Ljubljane je bil za eno popoldne ponovno odprt za avtobus, saj se je pred Galerijo Kresija na Stritarjevi ulici v samem centru starega mestnega jedra zmajevski avtobus spremenil v glasbeni oder, na katerem so se predstavili mladi uspešni glasbeniki Saba Selasi na saksofonu, DJ Ramzes ter DJ MadamTuSo na gramofonih. Javni Mladi zmaji so v sodelovanju z Galerijo Kresija ter barom Pritličje, ki je poskrbel za brezalkoholne napitke, ustvarili udaren dogodek za vse obiskovalce, tako mlade, ki so bili naša ciljna publika, kot tudi vse ostale mimoidoče.

Šiška Open 2020 – s Kinom Šiška

Javni zavod Mladi zmaji je v okviru dogodka Šiška Open 2020, septembra 2020 prispeval k dnevnemu programu festivala, ki je v letu 2020 potekal v nekoliko okrnjeni obliki. Enourni program so zapolnili z nastopom Djane Carmen in Djane Maše, diplomiranki delavnic javnega zavoda Mladi zmaji Glasbene produkcije, v podhodu, kjer so istočasno nastajale nove grafitarske stvaritve s strani 1107 crew-ja. Z izborom kakovostne elektronske glasbe sta nastopajoči občutno vplivali na dobro počutje ter kreativnost, hkrati pa sta s svojim nastopom opogumljali dekleta in ženske k večji participaciji na prihodnjih glasbenih delavnicah ter glasbeni sceni nasploh. Hkrati so na dvorišču pred Kinom Šiška udeležencem festivala ponudili možnost sodelovanja na glasbeni delavnici NI Maschine, produkcije z MIDI vmesnikom pod vodstvom Igorja Večeriča aka DJ Woo-D. Sami so ustvarili avtorski komad s pomočjo NI Machine.

BITE of Art - Naj te ugrizne umetnost (program Ustvarjalna Evropa)

To je novi poslovni model za vzgojo mladega občinstva z evropskim izvajalcem kulturnih dejavnosti sodobne umetnosti. V okviru projekta javni zavod Mladi zmaji razvijaj tehnološke rešitve za privabljanje nove, mlade publike na dogodke sodobne umetnosti. Le-ta predstavlja skupno vizijo kulturnih in umetniških organizacij, ki prihajajo iz Španije, Slovenije in Srbije. V projektu združujejo sodobno tržno, poslovno in komunikacijsko strokovno znanje z inovativnimi umetniškimi dogodki ter ustvarjajo paket, katerega namen je na novo definirati pristop sodobne umetnosti do trga in je namenjen mladim kot novemu občinstvu sodobne umetnosti. Z njim prispevajo tudi k zagotavljanju finančne stabilnosti izvajalcev kulturnih in umetniških dejavnosti. V Ljubljani so organizirali moderirano diskusijo, ki je potekala 9. 9. 2020 na Ljubljanskem gradu, na teme razumevanje občinstva, dostave vsebin do mladih in uporabe informacijskih ter komunikacijskih tehnologij pri mladih občinstvih. Udeležba je bila raznovrstna, pridružili so se predstavniki naslednjih organizacij in projektov: festival Bobri, Kinodvor - Kinotrip, Mednarodni grafični likovni center, Slovensko mladinsko gledališče, Muzej in galerije mesta Ljubljana, Gledališče Glej, Evropska prestolnica kulture 2025, Zavod EN-KNAP v Španskih borcih, Radiotelevizija Slovenija, Oddelek za kulturo z Galerijo Kresija. Septembra 2020 so poleg diskusije v sodelovanju z Galerijo Kresija z digitalizacijo in večernim programom za mlade (*Night of Art*) podprli razstavo fotografa mlajše generacije, Jošta Franka, ki svojo umetnost usmerja v raziskovanje poglobljenih zgodb skupin in posameznikov na robu družbe. Poleg tega so celotno razstavo digitalizirali (posnetek 360, vsaka fotografija je bila opremljena z dodatnimi digitalnimi podatki. V projektu so prepoznali pomembno sporočilnost družbeno angažiranega projekta, ki obravnava polpreteklo zgodovino, katere posledice so vidne še danes.

2. cilj: Vzpostavitev spletnega kanala za delovanje virtualnega »Radia Basement« – internetni medij za sporočanje, angažiranje in dialog med mladimi

V okviru javnega zavoda Mladi zmaji se je v letu 2020 oblikovala neformalna akademija Basement. Predstavlja prostor za razvoj glasbene, gledališke in plesne dejavnosti. Nudi okolje z izvrstnimi tehničnimi pogoji, usposobljenim kadrom in mentorsko podporo. Mladi vstopajo v

program s svojimi idejami in se skozi proces učijo dela s tehnično opremo, izpeljave kreativnih idej in končne produkcije. Pomemben del je tudi učenje poštenega kulturnega managementa in promocije. Basement je prostor za vadbo glasbenih skupin, koncerte, okrogle mize, delavnice, nastope gledaliških ali plesnih skupin in produkcijo avdio izdelkov. Prav tako je učna baza za mnoge neformalne tehnične poklice s področja kulture (tonski tehnik, producent, lučkar, multimedijec ...). Basement poleg uporabe sodobnih spletnih omrežij vodi tudi lastni internetni radio - Radio Basement, ki bo postal osrednji medij Javnega zavoda Mladi zmaji in obveščevalec za dejavnosti Mreže mladinskih centrov Ljubljana. Skozi delo na radijskem mediju mladi spoznavajo poklice in pridobivajo izkušnje in kompetence za delo na večjem mediju. Projekt Basement temelji na pravilih skupnosti: spoštovanju, zaupanju in dogovorih. Radio Basement je najprej nastal kot majhna mladinska pobuda in se čez leto 2020 razvil v obsežen projekt, ki je vključeval tako 9 rednih študentov, ki so ustvarjali program in omogočali tehnično izvedbo internetnega radia. V septembru 2020 so mladi izdelali lastno celostno grafično podobo, postavili internetni strežnik in posneli prve oddaje. Tako je 1. oktobra 2020 Radio Basement uradno vzletel z javnim dogodkom v lokalu Pritličje. Takoj so bili postavljeni štirje programski segmenti: Feršterkeraj (glasba), Kje je tu most? (kultura), Kampanja XY (družba) in Študentenfutr (mladi). Poleg tega radijska ekipa redno objavlja glasbene plejliste. Že v novembru 2020 se je intenzivnost snemanja in objavljanja oddaj podvojila, kar pomeni, da je konec leta 2020 deloval ritem dvakratnega rednega tedenska objavljanja oddaj (ponedeljki in četrтки), prav tako pa je ekipa vsak petek objavljala novo glasbeno listo. Konec leta 2020 je bilo tako na spletni strani www.radiobasement.net že 28 oddaj in 10 glasbenih list. Radijska ekipa se je tudi vključila v delovanje digitalnega centra DigiMC in imela tam v drugi polovici leta 2020 vsak teden ob četrčkih redno javljanje v živo na različne teme. V letu 2021 bo Radio Basement postal samostojni program javnega zavoda Mladi zmaji. Skozi celo leto 2020 sta v dvorani Aleša Češnovarja vadili dve glasbeni skupini: Buržuazija in Regen. Obe skupini sta imeli redne tedenske vaje v dveh terminih. V začetku leta 2020 so tu prav tako potekali mesečni jam sessioni pod imenom Črnuška marmelada in dva koncerta: Insekti in Tidal Waves. Jeseni 2020 smo prostor ponudili za enkratno odsko vajo mladi metalski skupini King Decaying in skupini Joker Out za živo javljanje na Radio 1. Redno so v dvorani potekale impro vaje, plesne vaje za predstavo Pogumne punce in vaje muzikala Najlepše pesmi. Po prvem zaprtju je prišlo v ekipi Basement do korenitih kadrovskih menjav v skupini prostovoljcev, saj so starejši začeli iskati svoje možnosti na trgu dela, v program pa so pritegnili novo ekipo petih mladih začetnikov na področju tonske tehnike, ozvočevanja in odrskih luči. Mlada ekipa je že uspešno izvedla naslednje dogodke: Praznik glasbe 21. 6. 2020, ozvočenje koncerta Prave zveze na 25. Plati 28. 6. 2020, ozvočenje zaključnega koncerta Hit betona 28. 8. 2020, dogodek Bite of Art 11. 9. 2020 pred Galerijo Kresija in ozvočenje koncerta na Dnevu sosedov Posavje 12. 9. 2020. Tehnična ekipa Basement je tudi tehnično izvedla letošnji multimedijski festival Novi začetki.

Palača Cukrarna

V letu 2020 sta Oddelek za kulturo in Urad za mladino pripravljala predlog koncepta in vsebin, ki se bodo prepletale v Palači Cukrarna. Cilj, ki smo si ga zastavili v strategiji je, da vzpostavimo večji in glede na programsko strukturo kompleksnejši center, ki bi poleg zagotavljanja programov za mlade v središču Ljubljane nastopal tudi kot stičišče vseh, ki se profesionalno ukvarjajo z izboljšanjem položaja mladih in delujejo v mladinskem sektorju. Osnutek programa predvideva povezovanje dejavnosti s področja neformalnega izobraževanja in mladinskega dela z dejavnostjo knjige in literature ter s tem povečevanje bralne pismenosti.

9.4 Participativni (skupnostni) projekti v četrtnih skupnostih MOL

Cilj: Krepitev občutka povezanosti in pripadnosti lokalni skupnosti med prebivalci sedemnajstih četrtnih skupnosti MOL prek t. i. »skupnostnih projektov«

V okviru kandidature MOL za naziv Evropska prestolnica kulture 2025 so ljubljanski kulturni producenti pripravili večje število izvirnih predlogov za umetniške projekte, ki predvidevajo aktivno vključenost občanov v njihovih četrtnih skupnostih. Izbor participativnih (skupnostnih) projektov, ki so ključnega pomena za krepitev lokalnih identitet in izboljšanje kakovosti življenja, bo opravila delovna skupina, ki je pripravila kandidaturo za Evropsko prestolnico kulture 2025 (v nadaljnjem besedilu: Delovna skupina LJ 2025), tako da načrtujemo postopno realizacijo izbranih projektov od druge polovice leta 2021 pa vse do konca tega strateškega obdobja. Realizacija projektov bo potekala v tesnem sodelovanju s Službo za lokalno samoupravo MOL in četrtnimi skupnostmi. Uvedba novega ciljnega razpisa je predvidena za leto 2022, potem ko bomo v letu 2021 pripravili vsebinske podlage za pripravo le-tega.

V okviru Dneva sosedov na Glinškovi ploščadi septembra 2020 smo, ob predstavitvi projekta Evropska prestolnica kulture 2025, predstavili tudi projekt krepitve kulturnega življenja v četrtnih skupnostih, ob aktivnem sodelovanju lokalnih prebivalcev.

Javni zavod Mladi zmaji je v okviru Mestnega inkubatorja v prvem polletju 2020 podprl izvedbo dvanajstih projektov, katerih namen je izboljšanje kakovosti življenja v lokalnih okoljih. Na jesenskem natečaju pa je med rekordnimi sedemtridesetimi prijavljenimi projekti, podprl izvedbo trinajstih projektov.

9.5 Kulturni programi za večjo socialno vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin

Cilj: Večja socialna vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin s pomočjo kulture

Enako kot pri prejšnjem cilju so v okviru kandidature MOL za naziv Evropska prestolnica kulture 2025 izoblikovani tudi zelo kakovostni projekti vključevanja pripadnikov ranljivih in marginaliziranih družbenih skupin v kulturno življenje. Delovna skupina LJ 2025 bo pri svojem izboru projektov, ki so strateškega pomena za nadaljnji razvoj kulture v MOL, še posebej veliko pozornosti namenila projektom, ki krepijo socialno povezanost. Uvedba novega ciljnega razpisa je predvidena za leto 2022, potem ko bomo v letu 2021 pripravili vsebinske podlage za pripravo le-tega.

10. Kreativna Ljubljana

10.1 Kulturne in kreativne industrije

1. cilj: Zagotovitev trajnejših in stabilnih pogojev za razvoj področja kreativnih industrij v MOL ter večja prepoznavnost dejavnosti in akterjev

V letu 2020 na tem področju ni bilo napredka. Cilj bomo realizirali v obdobju 2021-2023.

2. cilj: Nadaljevanje dejavnosti pilotnega projekta RogLab

Program RogLaba se je v času epidemije zmanjšal. V sodelovanju z Oddelkom za kulturo je RogLab prenovil svoj marketinški načrt, žal pa se sponzorska strategija zaradi ponovitve zaprtja kot posledice epidemije ni mogla izvajati. Veliko odmevnost je RogLab v 2020 pridobil s prvo izdajo programa GraFEM za spodbujanje ženske grafičarske in street art kulture. Na evropskem projektu Creative Flip je bil RogLab izbran za razvoj dveh spletnih delavnic za otroke, ki ju je pripravil v sodelovanju z OŠ Toneta Čufarja in OŠ Log Dragomer. Storitve za uporabnike so potekale neredno. S Francoskim inštitutom v Ljubljani in organizacijo za mobilnost izdelovalcev VULCA je RogLab sklenil dogovor o koprodukciji bilateralnega sodelovanja leta 2021.

10.2 Center Rog

1. cilj: Izboljšanje infrastrukturnih pogojev za ustvarjalce in producente na področju kulturnega in kreativnega sektorja s ciljem povečanja produkcije na teh področjih in zvišanja kakovosti projektov

V začetku leta je RogLab vzpostavil partnerstvo z Mestno knjižnico Ljubljana in začel program izmenjave kadrov z namenom smiselne umestitve enote mestne knjižnice v Center Rog. RogLab je tudi vzpostavil sodelovanje s pobudo Trubarjeva na dlani z namenom povezovanja RogLaba in bodočega Centra Rog z neposredno sosesko. RogLab je v z Oddelkom za kulturo izvedel prvi sestanek s Pisarno za prenos znanj UL za razvoj strateškega partnerstva med Univerzo v Ljubljani in bodočim Centrom Rog. RogLab je pripravil in natisnil pregledno brošuro o razvoju Centra Rog v slovenskem jeziku in spletno varianto v angleškem jeziku ter ju obsežno distribuiral.

2. cilj: Sistematična podpora in razvoj kreativnih industrij

Zaradi razmer podporne dejavnosti RogLaba niso potekale sistematično. Velik del dejavnosti je bil namenjen načrtovanju programov za leto 2021 in razvoju spletnih rešitev za podporo uporabnikom.

11. Regionalno kulturno sodelovanje

Cilj: Krepitev sodelovanja MOL s 25 občinami Ljubljanske urbane regije na področju kulture

MOL se je potegoval za naziv Evropska prestolnica kulture 2025 ob soglasni podpori vseh 25 občin LUR. V preteklih dveh letih so se močno okrepile povezave med občinami LUR na področju kulture, kar predstavlja veliko dolgoročno korist za vse občine. Kljub neuspehu je proces kandidature odlično povezal ustvarjalce in sodelavce na občinah LUR. Združil je znanje preko 300 ustvarjalcev in strokovnjakov z različnih področij ter razvojne projekte občin postavil v kontekst razvoja celotne regije in države ter EU.

Poleg vrste regionalnih projektov, ki so jih kulturni izvajalci iz vseh občin razvili v okviru kandidature, je v letu 2020 nastala tudi ideja o skupni regionalni kulturni strategiji, ki bi postavila temelj novi kulturni identiteti LUR. Regionalna razvojna agencija LUR je sprejela naš predlog za pripravo dokumenta z naslovom »Strategija razvoja kulture v Ljubljanski urbani regiji 2021-2027«. Ideja o regionalni kulturni strategiji bo predstavljena vsem županom predvidoma na aprilski seji Sveta LUR. Načrtujemo in želimo si, da bi jo le-ta sprejel najpozneje do konca leta 2021.

Iz znanih razlogov so javni zavodi MOL in nevladne organizacije, ki delujejo na območju MOL, imeli v letu 2020 omejene možnosti za izvajanje svojih projektov (gostovanj) na območju drugih občin. Prav tako ni bilo mogoče realizirati ukrepa, ki se nanaša na večjo mobilnost umetnikov in umetnic znotraj LUR.

Strategija razvoja kulture v LUR bo najboljša možna podlaga, tako v vsebinskem kot v kulturno političnem smislu, za uresničitev strateškega cilja o regionalnem kulturnem sodelovanju. Projekti, ki bodo uvrščeni na skupni seznam projektov, bodo deležni prednostne podpore MOL.

12. Mednarodno kulturno sodelovanje

12.1 Sodelovanje z evropskimi mesti in mednarodnimi organizacijami na področju kulture

Cilj: Krepitev mednarodne vloge MOL na področju kulture s ciljem globalne prepoznavnosti Ljubljane kot mesta kulture

Oddelek za kulturo od leta 2012 aktivno sodeluje v mreži *Eurocities - Kulturni forum*, v letu 2020 je MOL prevzel mesto podpredsednika Kulturnega foruma. Mandat bo trajal dve leti in pol, po tem obdobju pa načrtujemo kandidacijo za predsedniško mesto foruma. V letu 2020 je zaradi epidemioloških razmer odpadla spomladanska konferenca, jesenska je bila izvedena v obliki večdnene spletne srečanja, na katerem se je predstavil MOL. Izvoljeni predstavnik MOL v Eurocities - Kulturnem forumu kot njegov podpredsednik je podžupan MOL, Dejan Crnek.

S sklepom Mestnega sveta MOL je Ljubljana 21. marca 2011 postala mesto zatočišče za preganjane pisatelje v Mednarodni mreži ICORN. Projekt vodi in koordinira MKL v sodelovanju z Oddelkom za kulturo in Slovenskim centrom PEN. Koordinatorica projekta iz Slovenskega centra PEN je tudi članica Upravnega odbora mreže ICORN, kar je izjemnega pomena za prepoznavnost Ljubljane kot odprtega mesta.

Od oktobra 2018 v Ljubljani s soprogom prebiva iranska novinarka, blogerka in zagovornica človekovih pravic Šiva Nazar Ahari, ki je za svoje delo dobila vrsto nagrad in imenovanj. Med drugim je leta 2012 prejela nagrado Ameriškega islamskega kongresa za »zagovornike za zapahi«, ki jo podeljujejo zaprtim aktivistom z močnimi vodstvenimi sposobnostmi, ki so bili zaprti po krivici. Dve leti je bila za zapahi zaradi obtožbe, da je »sovražnica Boga«. V letu 2020 je gostujoča pisateljica nastopila na nekaj dogodkih:

- od 21. do 24. aprila 2020 na Mednarodnem srečanju pisateljev na Bledu v organizaciji Slovenskega PEN;
- maja 2020 na slovenskih dnevih knjige (spletno) v organizaciji DSP in MKL;
- 12. septembra skupaj s soprogom Pooyeshem na novogoriškem festivalu Mesto knjige;
- soprogo Pooyesh na Dnevih poezije in vina avgusta na Ptuj, kjer je nastopil tudi prejšnji gostujoči pisatelj je tudi Sameer Sayegh;
- soprogo Pooyesh na pesniškem branju na AKC Metelkova 22. avgusta 2020;
- skupaj na prvem dogodku v seriji Svet v mestu: Vodnikova domačija, 9. 9. 2020.

12.2 Kandidatura MOL za pridobitev naziva Evropska prestolnica kulture za leto 2025

Cilj: Pridobitev naziva EPK za leto 2025

Mednarodna strokovna skupina je 18. decembra 2020 sprejela odločitev, da bo Nova Gorica nosila naziv Evropske prestolnice kulture za leto 2025. Kljub neuspehu kandidature, ne nameravamo zavreči ogromnega dela, ki je bilo opravljeno v preteklih dveh letih. Delovna skupina LJ 2025 bo najpozneje do konca junija 2021 pripravila evalvacijo projekta, vključno z odzivom na poročilo mednarodnega strokovnega sveta o končnem izboru. Skupina bo pripravila svoj predlog projektov, ki so bili izoblikovani v okviru kandidature MOL za naziv EPK 2025 in ki jih je smiselno realizirati, ker so strateškega pomena za kulturni razvoj MOL. Gre za projekte, ki so vsebinsko povezani s cilji in prioriteta tega strateškega dokumenta.

12.3 Podpora kulturnim projektom, ki so sofinancirani iz proračuna EU

Cilj: Letno sofinanciranje najmanj petih kulturnih projektov, ki so sofinancirani iz proračuna EU

V letu 2020 smo sofinancirali pet projektov, ki so finančno podprti tudi iz EU programa Ustvarjalna Evropa. Gre za projekte naslednjih nevladnih kulturnih organizacij: Zavod Exodos, Zavod Radio Študent, Društvo Ljudmila, Nomad Dance Academy Slovenija in Kulturno umetniško društvo Mota - muzej Tranzitornih umetnosti. Zavedajoč se pomena tovrstnih projektov za raznolikost kulturne ponudbe in mednarodni ugled Ljubljane, iz leta v leto povečujemo podporo zanje: v letu 2020 smo namenili skupaj 18.000 eurov.

12.4 Mobilnost umetnikov in kulturnih delavcev v evropskem prostoru

Cilj: Okrepiti mobilnost ljubljanskih umetnikov in umetnic prek mednarodnih programov »Artist in Residence«

Kljub temu, da zaradi kriznih, epidemioloških razmer v letu 2020 nismo mogli povečati števila gostovanj ljubljanskih umetnikov in umetnic v tujini, so ljubljanski kulturni izvajalci vseeno uspešno izvedli svoje programe. Kot primer lahko navedemo prenovljeno Švicarijo, kjer so v sklopu programa mednarodnih rezidenc bivali in delovali naslednji umetniki in umetnice: Agnes Momirski, Nizozemska (13. 1.-23. 2. 2020), Paola Paleari, Danska (20. 1. - 20. 2. 2020) in Guy Robertson, Velika Britanija (20. 2. - 28. 2. 2020).

13. Digitalna preobrazba v kulturi

Cilj: Večja dostopnost kulturnih vsebin v digitalnem okolju

Kot se je pokazalo v preteklem letu, zaznamovanem s kriznimi razmerami, spletna dostopnost umetniških in drugih kulturnih vsebin je izjemnega pomena za zagotavljanje kakovostne kulturne ponudbe, ki se sofinancira iz proračunskih sredstev MOL. Obseg kulturnih vsebin ljubljanskih

institucionalnih in izveninstitucionalnih izvajalcev, dostopnih na spletu, se je v letu 2020 občutno povečal.

14. Delež za umetnost

Cilj: Vzpostavitev sistema, ki bo omogočil izvajanje t.i. »umetniškega deleža« pri investicijskih projektih MOL

Zakonska novela (79.a člen Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo) iz leta 2017 je začela veljati 1. 1. 2021. Ne glede na to, da je umetniški delež v javnih investicijskih projektih za občine zgolj »priporočilo«, je strateški cilj MOL, da vzpostavi lasten sistem za izvajanje tega instrumenta. Rok za uresničitev tega cilja je leto 2023. Ne glede na precej oddaljen skrajni rok smo na Oddelku za kulturo že začeli zbirati prve izkušnje strokovnjakov s področja vizualnih umetnosti, ki so vključeni v izbor umetniških del v investicijskih projektih Ministrstva za javno upravo. Glede na to, da se sistem šele vzpostavlja na državni ravni, se je potrebno izogniti morebitnim zlorabam tega mehanizma. Pravilnik o izvedbi javnega natečaja za izbiro umetniških del v javnih investicijskih projektih, ki je bil sprejet 13. 2. 2018, je postavil formalen okvir tako, da je določil način imenovanja strokovnih komisij, merila in način izvedbe. Potrebna bo praksa, da bi mehanizem, ki je predviden z zakonom, dejansko zaživel.

15. Statistika kulturnega dogajanja

Cilj: Vzpostavitev sistema zbiranja in analize podatkov o kulturnem življenju na območju MOL

Oddelek za kulturo je konca leta 2020 začel pripravljati metodologijo, na podlagi katere bo zbiral podatke na področju kulture. Prva analiza je pokazala, da znotraj Mestne uprave MOL obstaja vrsta podatkov s področja kulture in kulturnega turizma, ki jih je potrebno ustrezno sistematizirati, kar bomo naredili do konca leta 2021. Ministrstvo za kulturo RS sicer zbira določene podatke s področja kulture, vendar se ti podatki nanašajo izključno na nacionalne kulturne zavode in druge izvajalce, ki se financirajo neposredno iz državnega proračuna, ter ne zajemajo javnih zavodov na področju kulture, ki jih ustanovila MOL.

Obrazložitev
Poročila o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020-2023, z usmeritvami do leta 2027, za leto 2020

Pravni temelji za sprejem akta

Pravna podlaga za sprejem Poročila o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020-2023, z usmeritvami do leta 2027, za leto 2020 so 9., 13. in 14. člen Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18 – ZNOrg; v nadaljnjem besedilu: ZUJIK) ter 27. člen Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21 – uradno prečiščeno besedilo).

V skladu s prvim odstavkom 9. člena ZUJIK-a, država določa javni interes za kulturo z zakoni in nacionalnim programom za kulturo, občine pa z lokalnimi programi za kulturo. ZUJIK v 10. členu določa namen in sestavo nacionalnega programa za kulturo kot »strateškega dokumenta razvojnega načrtovanja kulturne politike«. V programu se ugotovi javni interes za kulturo, opredeli področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, načrtuje investicije v javno kulturno infrastrukturo, postavi cilje in prioritete kulturne politike in določi čas za njihovo uresničitev ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje. ZUJIK določa, da se program sprejema za obdobje štirih let, lahko pa vsebuje tudi dolgoročnejše usmeritve. V 11., 12. in 13. členih so opredeljeni priprava in sprejemanje dokumenta ter izvajanje in poročanje.

14. člen ZUJIK-a določa naslednje:

»Lokalna skupnost sprejme svoj lokalni program za kulturo za obdobje štirih let, pri čemer lahko program vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Lokalne skupnosti, v katerih živijo avtohtona italijanska ali madžarska narodna skupnost ali romska skupnost, v pripravo lokalnega programa za kulturo vključijo navedene skupnosti. Glede vsebine lokalnega programa za kulturo se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o nacionalnem programu za kulturo. Lokalnim skupnostim, razen mestnim občinam, ni treba sprejeti lokalnega programa za kulturo, če opredelijo javni interes na področju kulture, prioritete, ukrepe ter cilje in kazalce za njihovo doseganje v drugem dokumentu razvojnega načrtovanja lokalne skupnosti.

Dve ali več lokalnih skupnosti lahko oblikujejo skupni program za kulturo, ki ga sprejmejo pristojni organi lokalnih skupnosti.«.

Glede letnega poročanja se smiselno uporablja 13. člen ZUJIK-a, ki se nanaša na poročanje, s tem, da le-ta predvideva poročanje za pretekli dve leti glede na to, da se nacionalni program za kulturo sprejema za osem let. Strategija razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2016-2019 predvideva vsakoletno poročanje kot osnovo za spremljanje uspešnosti izvedbe tega dokumenta.

Statut Mestne občine Ljubljana v 27. členu določa, da Mestni svet MOL sprejema plane razvoja MOL in druge akte MOL, torej tudi dokumente, ki se nanašajo na poročanje o uresničevanju planov razvoja.

Razlogi in cilji, zaradi katerih je akt potreben, ter ocena stanja na področju, ki ga akt ureja
Mestni svet MOL je na 16. seji dne 19. oktobra 2020 sprejel predlog Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020-2023, z usmeritvami do leta 2027.

Strategija razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020-2023, z usmeritvami do leta 2027, je četrti strateški dokument na področju kulture MOL, ki določa cilje, ukrepe in prednostne naloge do konca leta 2023. Delovanje na podlagi strateškega dokumenta ni zgolj demokratična oblika oblikovanja in izvajanja kulturne politike, temveč tudi najpomembnejši dejavnik načrtnega doseganja rezultatov na področju kulture v MOL.

Poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020-2023, z usmeritvami do leta 2027, za leto 2020 je prvo poročilo v tem strateškem obdobju.

Poglavitne rešitve

Poročilo vsebuje opis ključnih dejavnosti in oceno rezultatov za vsak strateški cilj posebej.

Ocena finančnih in drugih posledic sprejema akta

Finančne posledice izvajanja Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana v obdobju 2020-2023, z usmeritvami do leta 2027, so opisane v dokumentu št. 610-36/2020-1 (Predlog Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020-2023, z usmeritvami do leta 2027), ki ga je Mestni svet MOL sprejel na 16. seji dne 19. oktobra 2020.

Finančna sredstva, ki so bila potrebna za uresničevanje posameznih strateških ciljev, vključno z investicijskimi projekti, so bila usklajena s proračunskimi možnostmi in letnimi proračuni MOL do konca leta 2020.

Ljubljana, 14. 4. 2021

Poročilo pripravili:

Davor Buinjac, Saša Ogrizek, Vanda Straka - Vrhovnik, Dejan Tešović, Ksenja Š. Ferkulj, Jerneja Batič, Semira Osmanagić, Špela Knol, Dario Seraval, Miljana Butina Smrdel, Mateja Veble, Kristina Ferk in Mateja Demšič.

Mag. Mateja Demšič
sekretarka – vodja oddelka